

OP Gruppens delårsrapport
1.1–31.3.2016

OP Gruppens delårsrapport 1.1–31.3.2016: Ett gott resultat i krävande omständigheter, betydande Finland framåt-initiativ

Affärsrörelsen öppnade starkt under det nya året

- Resultatet före skatt var 284 miljoner euro (320), dvs. det nästa bästa resultatet för det första kvartalet i vår historia.
- Baslönsamheten var fortsatt stabil. Resultatet minskade främst till följd av att placeringsintäkterna och marknadsvärderingarna minskade.
- Intäkterna minskade med 8 % och kostnaderna med 6 % jämfört med ett år tidigare.
- CET1-kapitaltäckningen hölls oförändrad och var vid slutet av mars 19,5 % (19,5)
- Bolånen ökade på årsplanet med 4 %, företagskrediterna med 7 % och insättningarna med 10 %.
- Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent var 88,6 (87,2). Premieintäkterna ökade med 3 %.
- Kapitalförvaltningens medel som förvaltas var lika stora som för ett år sedan.
- Gruppens resultat för 2016 uppskattas bli ungefär detsamma som 2015.

Flera betydande Finland framåt-initiativ i den samhällsliga rollen

- Genom Finland framåt-initiativet Placera i Finland fick de finländska börsbolagen cirka 25 000 nya ägare från andelsbankernas kunder. OP Gruppen offentliggjorde 27.4 ett nytt, betydande Finland framåt-initiativ som gäller barnfamiljer. OP Gruppen erbjuder tillsammans med Europeiska investeringsfonden 150 miljoner euro för finansiering av sme-företagens innovationer och för att få fart på tillväxten.
- Huvudstadsregionen fick en ny andelsbank efter en paus på 20 år. Nya OP Helsingfors har redan över 150 000 ägarkunder.
- Ny kundbonus samlades för 50 miljoner euro, dvs. 4 % mer än ett år tidigare.

OP Gruppens nyckeltal

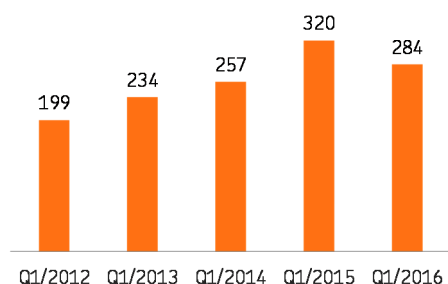
	1–3/2016	1–3/2015	Förändring, %	1–12/2015
Resultat före skatt, milj. €	284	320	-11,3	1 101
Bankrörelse	151	192	-21,1	642
Skadeförsäkring	59	66	-11,3	259
Kapitalförvaltning	75	93	-19,4	213
Ny kundbonus som samlats	50	48	4,3	197
	31.3.2016	31.3.2015	Förändring, %	31.12.2015
Kärnprimärkapitaltäckning CET1, %	19,5	16,7	2,8*	19,5
Kapitalbasen i förhållande till minimibeloppet av kapitalbasen (konglomeratlagen), %	160	138	22*	191
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,05	0,12	-0,1*	0,10
Bank- och försäkringsrörelsens gemensamma kunder (1 000)	1 668	1 604	4,0	1 656

Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2015. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2015 om inte annat nämns.

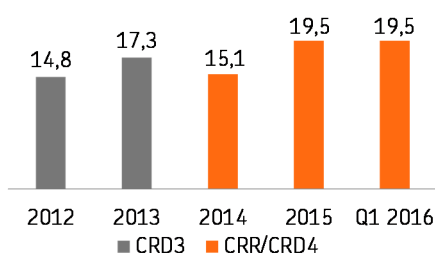
* förändring i relationstalet

** Relationstalet enligt konglomeratlagen har beräknats med Solvens II-övergångsbestämmelserna och jämförelseuppgifterna har ändrats

Resultat före skatt, milj. €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), Core Tier 1 före övergångsbestämmelser, %

Chefdirektör Reijo Karhinens kommentarer

Början av året var tudelat för OP Gruppen: lönsamheten i kundrörelsen utvecklade sig fortsättningsvis väl, men osäkerheten på finansmarknaden minskade realisationsvinster i placeringsverksamheten. Minskningen i realisationsvinster förklarar största delen av minskningen i övriga intäkter och den lätta svackan i vårt resultat. Det positiva med resultatutvecklingen under början av året var att räntenettet växte, kostnaderna minskade klart och att kreditförlusterna var små.

Vi har en stark vilja att åtstadkomma en ny uppgång i den finländska ekonomin, vilket under början av året kom fram som nya konkreta handlingar från vår sida. Tillväxtsiffrorna för vår utlåning är fortfarande stora och de stöder den ekonomiska tillväxten i synnerhet inom företagsfinansieringen. Våra Finland framåt-initiativ framskrider enligt målen. Vi kunde visa utmärkta resultat då det gällde att sporra våra kunder till att placera i finländskt ägande. Vi var först i Finland med att i samarbete med Europeiska investeringsbanken lansera en ny finansieringslösning för innovativa företag som vill växa. På basis av intresset nu i början förväntar jag mig att den här finansieringen blir en ny framgångshistoria. Vårt följande Finland framåt-initiativ riktar vi till nyfödda barn och deras familjer.

Vår sunda finansiella ställning möjliggör den samhälleliga roll som jag beskriver ovan. Dessutom stöder vi oss på vår starka värdegrund, vår grunduppgift och vårt kundlöfte. Vi finns till för våra kunder. Våra intressentgrupper, framför allt våra kunder, förväntar sig att vi uttryckligen följer våra värden och att vi är öppna i vår kommunikation. Den här trenden håller klart på att stärkas. Det ställer högre krav också på oss.

Under vintern har vi i vårt strategiarbete kartlagt alternativa framtidsutsikter. De här alternativen kommer att bilda grunden för OP Gruppens nya strategi som ska fastställas i juni. I den digitala världen ökar förändringstakten och endast de som vill förändras kommer att nå framgång och skapa mervärde för sin omvärld och sina kunder. Vi behöver djärva och framtidsorienterade strategiska riktlinjer.

Den synnerligen långsamma förnyelsen, eller borde man säga den icke-förnyelse, som pågått i många år i vårt samhälle kväver nya finländska framgångshistorier. Om klimatet betydligt mer skulle sporra till förnyelse, skulle det på längre sikt ge inte endast nya framgångshistorier utan också ett förmögnare, stabilare och mer välmående samhälle. Då skulle Finland tack vare sina många verkliga styrkor ha alla förutsättningar att nå global framgång som överträffar vårt lands storlek.

OP Gruppens delårsrapport 1.1-31.3.2016

Innehåll

Omvärlden	4
Gruppens resultat och omslutning.....	5
Viktiga händelser i januari-mars	6
Hur gruppen främjat ägarkundernas och omvärldens framgång.....	7
Ansvarskänsla.....	8
Kundrelationer och kundförmåner.....	8
Flerkanalstjänster.....	9
Kapitaltäckning	9
Riskposition.....	10
Ratingar.....	12
Utsikter för återstoden av året.....	12
Händelser efter rapportperioden.....	13
Verksamheten och resultatet per rörelsesegment.....	13
Bankrörelse.....	14
Skadeförsäkring.....	16
Kapitalförvaltning.....	18
Övrig rörelse.....	20
Förändringar i OP Gruppens struktur.....	20
Personal och ersättningar	21
OP Andelslags förvaltning.....	21
Investeringar och tjänsteutveckling.....	21

OP Gruppens resultaträkning
OP Gruppens rapport över totalresultat
OP Gruppens balansräkning
OP Gruppens rapport över förändringar i eget kapital
OP Gruppens kassaflödesanalys
OP Gruppens segmentrapportering

Noter:

Not 1. Redovisningsprinciper
Not 2. OP Gruppens nyckeltal och formler för nyckeltalen
Not 3. Räntenetto
Not 4. Nedskrivningar av fordringar
Not 5. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse
Not 6. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse
Not 7. Provisionsintäkter och -kostnader, netto
Not 8. Nettointäkter från handel
Not 9. Nettointäkter från placeringsverksamhet
Not 10. Övriga rörelseintäkter
Not 11. Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder
Not 12. Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
Not 13. Derivatinstrument
Not 14. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning
Not 15. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar
Not 16. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse
Not 17. Tillgångar i livförsäkringsrörelse
Not 18. Skulder för skadeförsäkringsrörelse
Not 19. Skulder för livförsäkringsrörelse
Not 20. Skuldebrev emitterade till allmänheten
Not 21. Fonden för verkligt värde efter skatt
Not 22. Kapitaltäckning för kreditinstitut
Not 23. Försäkringsbolagens solvens
Not 24. OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat
Not 25. Ställda säkerheter
Not 26. Åtaganden utanför balansräkningen
Not 27. Närståendetransaktioner

Omvärlden

Tillväxten i den globala ekonomin var fortsatt dämpad under början av året och förtroendet för de ekonomiska utsikterna vacklade. På finansmarknaden avspeglade osäkerheten sig på stämningarna genom att aktiekurserna och råvarupriserna sjönk.

ECB fattade i mars beslut om nya stimuleringsåtgärder på grund av att de ekonomiska utsikterna och inflationsförväntningarna försvagats. Styrrentan sänktes till noll och inlåningsrentan till -0,4 procent. Omfattningen på programmet för värdepappersköp ökades. I fortsättningen köps också företags obligationslån i investeringsklassen. I juni inleddes nya långfristiga finansieringsoperationer. Alla euriborräntor sjönk under noll.

Den finländska ekonomin vände en aning uppåt i fjol. I början av det här året fortsatte den blygsamma tillväxten med hemmamarknaden som motor. Både konsumenternas och industrins förtroende ökade något.

Den positiva utvecklingen inom byggandet fortsatte under början av året. I januari ökade antalet påbörjade byggprojekt. Enligt förfrågningar ökar de fasta investeringarna i industrin under året. Bostadsmarknaden piggnade till en aning i början av året.

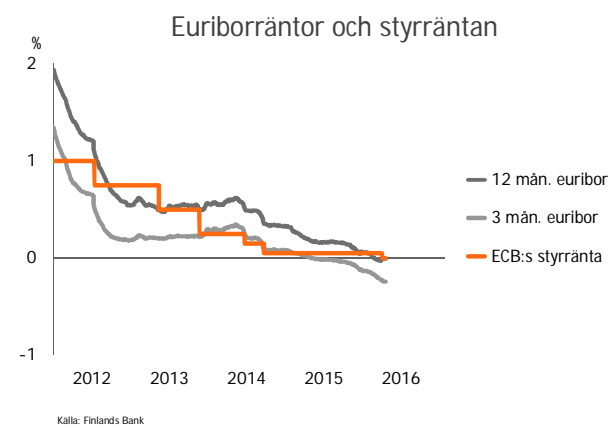
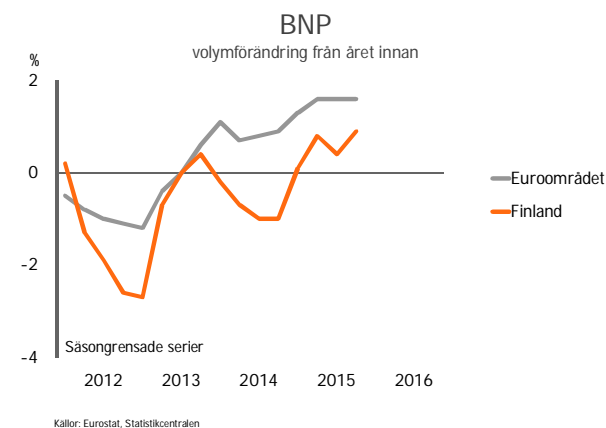
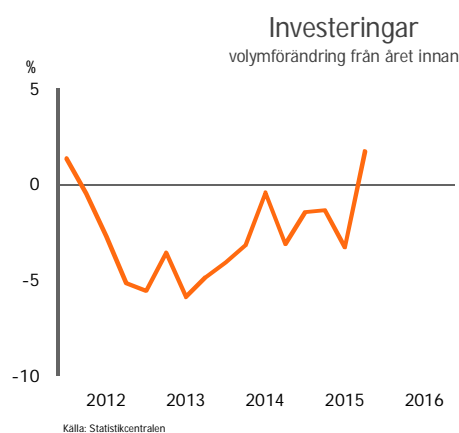
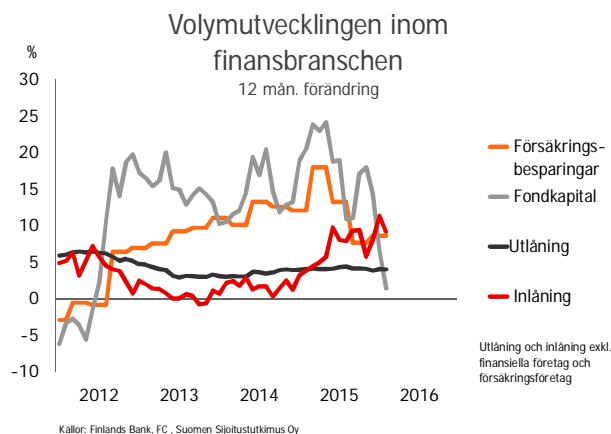
Den globala ekonomin växer fortfarande makligt och utsikterna präglas av risker. Ekonomin inom euroområdet fortsätter att växa i ungefär samma takt som i fjol. Euriborräntorna hålls negativa. Den finländska ekonomin uppvisar tecken på en liten återhämtning, men utsikterna är fortfarande bräckliga.

Hushållskrediterna ökade under början av året med cirka 3 procent liksom i slutet av förra året. Tillväxten i bolånen hölls på cirka 2,5 procent. Eftersom marknadsräntorna sjönk, sjönk också medelräntan på nya uttagna bolån under det första kvartalet till cirka 1,2 procent. Företagskrediterna fortsatte att öka med cirka 6 procent från året innan. Enligt en enkät håller företagets villighet att ta krediter på att piggnat till.

Den årliga tillväxten i inlåningen ökade till nästan 10 procent. Bakom den raska utvecklingen finns den exceptionellt kraftiga ökningen i inlåning från offentlig sektor och företag. Hushållsinlåningen fortsatte att växa dämpat med cirka en procent.

Värdet på inhemska fondbesparingar sjönk under det första kvartalet med 1,7 procent. Största delen av nedgången berodde på värdeförändringen i fonderna. Cirka en femtedel berodde på inlösningar. Livförsäkringsrörelsens premieinkomst minskade under det första kvartalet med 41,8 procent jämfört ett år tidigare.

Tillväxten i skadeförsäkringens premieinkomst bromsade in under början av året. Ersättningar betalades för 5,0 procent mer än under jämförelseperioden. Det allmänt svaga ekonomiska läget avspeglar sig i synnerhet på premieinkomsten från företagskunder.

Gruppens resultat och omslutning

Resultatanalys, milj. €	1-3/2016	1-3/2015	Förändring, %	10- 12/2015	Förändring, %	1-12/2015
Bankrörelse	151	192	-21,1	112	34,8	642
Skadeförsäkring	59	66	-11,3	41	45,1	259
Kapitalförvaltning	75	93	-19,4	45	64,1	213
Resultat före skatt	284	320	-11,3	175	62,0	1 101
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	72	159	-55,0	10		-219
Resultat före skatt till verkligt värde	355	479	-25,8	185	91,5	883
Avkastning på ekonomiskt kapital, % *)	21,1	17,1	3,9*			21,5
Avkastning på ekonomiskt kapital till verkligt värde, % *)	15,8	22,4	-6,6*			17,7
Intäkter						
Räntenetto	267	256	4,6	259	3,3	1 026
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	142	169	-16,0	142	-0,4	639
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	91	104	-12,2	68	33,5	278
Provisionsintäkter, netto	183	199	-8,3	161	13,9	704
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	24	42	-44,0	24	-2,1	193
Övriga rörelseintäkter	12	15	-19,4	15	-19,5	54
Övriga intäkter totalt	452	530	-14,7	411	10,0	1 868
Intäkter totalt	719	785	-8,4	669	7,4	2 894
Kostnader						
Personalkostnader	201	214	-6,4	208	-3,4	781
Övriga administrationskostnader	106	102	4,2	126	-16,2	420
Övriga rörelsekostnader	70	82	-15,2	81	-13,5	319
Kostnader totalt	377	399	-5,5	415	-9,3	1 520
Nedskrivningar av fordringar	11	21	-50,3	31	-65,6	78
Ny kundbonus som samlats	50	48	4,3	50	0,4	197

*) 12 mån. glidande, förändringen anges som förändring av relationstalet

Balansräkningens nyckeltal, milj. €	31.3.2016	31.3.2015	Förändring, %	31.12.2015
Fordringar på kunder	75 825	71 357	6,3	75 192
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	13 533	12 502	8,2	13 858
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	4 302	4 129	4,2	4 067
Skulder till kunder	58 436	51 429	13,6	58 220
Skuldebrev emitterade till allmänheten	26 703	26 054	2,5	27 706
Eget kapital	9 381	7 711	21,6	9 324
Omslutning totalt	124 296	116 389	6,8	125 145

Januari-mars

OP Gruppens resultat före skatt för det första kvartalet var 284 miljoner euro (320), dvs. gruppens näst största resultat för det första kvartalet någonsin. Gruppens kvartalsresultat för jämförelseperioden var dess största kvartalsresultat någonsin.

Räntenettet ökade med 4,6 procent till 267 miljoner euro. Övriga intäkter minskade däremot med 14,7 procent till 452 miljoner euro. Intäkterna minskade främst eftersom intäkterna från placeringsverksamheten minskade och marknadsvärderingarna sjönk till följd av det instabila marknadsläget.

Nettointäkterna för skade- och livförsäkring var mindre än under jämförelseperioden till följd av att nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade. Nettoprovisionsintäkterna minskade eftersom förmedlingsprovisionerna för värdepapper minskade till följd av Finland framåt-initiativet Placera i Finland, provisionerna i kapitalförvaltningen och försäkringsrörelsen minskade samt provisionskostnaderna ökade. Nettointäkterna från handeln minskade av nettointäkterna från värdepappershandeln och ökade genom nettointäkterna från valutaverksamheten. Nedgången i resultatet för aktieförsäljningen, minskningen i utdelningar och värdenedgången hos fastigheter stramade åt nettointäkterna från placeringsverksamheten.

Gruppens kostnader minskade med 5,5 procent, och de var 22 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Personalkostnaderna minskade genom att löner och arvoden minskade med 9 miljoner euro. I anslutning till centralinstitutskoncernens omstrukturering bokfördes under jämförelseperioden en kostnadsreservering av engångsnatur på 9 miljoner euro i personalkostnaderna. ICT-kostnaderna ökade med 5,5 procent, dvs. de var 3 miljoner euro större än under jämförelseperioden.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter bokfördes för totalt 30 miljoner euro (23), varav 11 miljoner euro (21) bokfördes på krediter och övriga fordringar. Nettonedskrivningarna av krediter och övriga fordringar var små, dvs. 0,05 procent (0,12) av kredit- och garantistocken.

Gruppens inkomstskatt för förändringar i uppskjutna skatter uppgick under rapportperioden till 51 miljoner euro (72). Den effektiva skattesatsen var 19,1 procent (19,6).

Resultatet före skatt till verkligt värde var 355 miljoner euro (479). OP Gruppens fond för verkligt värde före skatt uppgick vid slutet av rapportperioden till 353 miljoner euro (302).

Vid slutet av rapportperioden uppgick det egna kapitalet till 9,4 miljarder euro (9,3). Det egna kapitalet ökade av gruppens resultat. Vid slutet av rapportperioden ingick Avkastningsandelar för 2,5 miljarder euro (2,5) i eget kapital, av dem bestod 0,2 miljarder euro av uppsagda Avkastningsandelar.

OP Gruppens ekonomiska mål

Vid slutet av rapportperioden hade OP Gruppen nått alla sina centrala ekonomiska mål frånsett tillväxtdifferensen mellan intäkterna och kostnaderna i bankrörelsen.

OP Gruppens ekonomiska mål	31.3.2016	31.3.2015	Mål
Kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, %	160	138*	160 %
CET1-kapitaltäckning, %	19,5	16,7	18 %
Avkastning på ekonomiskt kapital, % (12 mån. glidande)	21,1	17,1	20 %
Tillväxtdifferens mellan intäkter och kostnader på grupplanet, %-enh. (under 3 års tid)	18,0	19,6	> 0
Tillväxtdifferens mellan intäkter och kostnader bankrörelse, %-enh. (12 mån. glidande)	-1,2	8,4	> 0
Tillväxtdifferens mellan intäkter och kostnader kapitalförvaltning, %-enh. (12 mån. glidande)	2,9	26,0	> 0
Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent	88,6	87,2	< 92 %

* Jämförelseuppgiften ändrad i enlighet med Solvens II

Viktiga händelser i januari-mars

Strategin OP 2016

Revideringen av strategin som påbörjades i december 2015 har fortsatt. Centralinstitutets förvaltningsråd godkänner strategin slutgiltigt i juni.

Visa Inc:s uppköpserbjudande på Visa Europe Ltd

OP Andelslags direktion godkände i januari det uppköpserbjudande på Visa Europe Ltd som Visa Inc lade fram i november 2015. Köpet som väntas bli genomfört under början av 2016 behöver ännu få samtycken av myndigheterna. Om köpet genomförs kommer OP Gruppen enligt preliminära och obekräftade beräkningar att få intäkter av engångsnatur på cirka 70 miljoner euro 2016.

Överlåtelse av Suomi-bolagets individuella pensionsförsäkringsbestånd

OP Gruppen och Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi avtalade 17.3.2016 om att Suomi-bolagets individuella pensionsförsäkringsbestånd ska överföras till OP-Livförsäkrings Ab. Den planerade tidpunkten för överlåtelsen av beståndet är 31.12.2016. Överlåtelsen kräver samtycke av Finansinspektionen. Bolagens bolagsstämmor har godkänt överlåtelsen 26.4.2016 och konkurrensmyndigheterna har gett sitt samtycke till beståndsoverlåtelsen. Suomi-bolagets individuella pensionsförsäkringsbestånd består av knappt 38 000 försäkringsavtal med ett värde på totalt cirka 3,2 miljarder euro.

Konkurrens- och konsumentverkets utredningsbegäran

OP Gruppen har lämnat in sitt svar på Konkurrens- och konsumentverkets utredningsbegäran från 2015. Myndigheterna reder ut OP Gruppens marknadsställning inom hushållsbanktjänster och prissättningen av skadeförsäkringsprodukter. Myndigheterna utreder fortfarande ärendet.

Hur gruppen främjat ägarkundernas och omvärldens framgång

OP Gruppens verksamhet bygger på kooperativa värden, en stark kapitaltäckning, kunnig riskhantering och respekt för kunderna. Gruppens värden är människonärhet, ansvars känsla och framgång tillsammans. OP Gruppens grunduppgift är att med sin starka kapitaltäckning och effektivitet skapa bestående ekonomisk framgång, trygghet och välfärd för ägarkunderna och omvärlden.

Eftersom OP Gruppen är ett kooperativt företag styrs verksamheten av en dubbelroll. I affärsrörelserollen erbjuder gruppen kunderna konkurrenskraftiga produkter och tjänster samt ser till att verksamheten är lönsam. Å andra sidan innebär vår samhällliga roll att vi har som uppgift att främja våra kunders välfärd och trygghet också i ett bredare perspektiv på lång sikt i vår omvärld. Gruppens framgång mäts för båda rollernas del i hur vi lyckas i rollen.

Januari-mars

Det år som börjat är det andra hela verksamhetsåret efter det att OP återvände till rötterna som en finansgrupp som helt och hållet ägs av sina kunder. Återgången till den kooperativa grunden har också inneburit att gruppens verksamhetsprinciper förtydligats. Konstruktionen av den helt kundägda OP Gruppen har fortsatt under rapportperioden bl.a. genom att omvandla det tidigare aktiebolaget OP Helsingfors (f.d. Helsingfors OP Bank Ab) till andelsbank. Den emission till ägarkunderna som OP Helsingfors inledde i januari har fram till publiceringsdagen för delårsrapporten gett banken över 150 000 nya ägarkunder.

Under rapportperioden fortsatte OP Gruppen med de Finland framåt-initiativ som beslut fattats om tidigare. Med det i december lanserade Finland framåt-initiativet Placera i Finland ville vi fästa uppmärksamhet vid inhemskt innehav och uppmuntra finländarna att placera. Genom initiativet slopade OP handelsavgifterna för inhemska aktier som noteras på Helsingforsbörsen och erbjöd samtidigt fri tillgång till aktieanalysen under tiden 7.12.2015-31.3.2016. Gruppen slopade också teckningsprovisionerna permanent för OPs fonder som placerar i Finland. Initiativet ökade handelsaktiviteten och placeringarna i finländska börsbolag. Genom Placera i Finland-initiativet fick de finländska börsbolagen cirka 25 000 nya ägare från andelsbankernas kunder. Intresset för OPs aktieanalys ökade också betydligt. Följande steg i initiativet var att sänka avgifterna för OPs elektroniska aktiehandel 1.4.2016. Dessutom kommer OP att i fortsättningen erbjuda alla kunder som placerar i aktier den mest omfattande aktieanalysen i Finland som en del av tjänstekoncepten.

OP Gruppen undertecknade i mars ett avtal med Europeiska investeringsfonden (EIF) om 150 miljoner euro för att finansiera innovationer och stimulera tillväxten hos sme-företag. Inom avtalet kan OP till innovativa sme-företag bevilja nya krediter för vilka EIF beviljar 50 procents riskdelningsgaranti. OP Gruppen stöder den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen i framtiden genom att finansiera små och medelstora företag med tillväxtpotential.

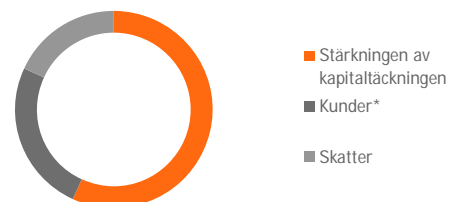
I slutet av april lanserade OP Gruppen ett nytt Finland framåt-initiativ för barnfamiljer. Med initiativet erbjuds ofödda barn en hälso- och utkomstförsäkring avgiftsfritt i ett års tid. Dessutom erbjuds familjer som skött sina låneärenden avtalsenligt och som får barn före slutet av 2017 en möjlighet till amorteringsfrihet för bolån i högst 12 månader utan expeditionsavgifter. Föräldrar till barn under ett år erbjuds fram till slutet av 2017 NewLife-livförsäkringen avgiftsfritt för ett år.

Initiativet Placera i Finland, finansieringsavtalet på 150 miljoner euro och initiativet för barnfamiljerna är en del av Finland framåt-projektet som har som mål att ökar spelrummet och den ekonomiska aktiviteten för vår breda kundkår och hela Finland. Till de Finland framåt-initiativ som vi lanserat tidigare hör bland annat amorteringsfriheten för bolånekunder våren 2015 samt förfarandet med en enda finansieringsprocess för små och medelstora företagskunder.

Användningen av resultatet

Eftersom OP Gruppen är ett kooperativt företag har den inte som mål att maximera vinsten för ägarna, utan att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla betjäningens förmågan.

Uppskattning av hur OP Gruppens rörelseresultat för rapportperioden används då det fastställts efter räkenskapsperiodens slut:

Uppskattning av användningen av rapportperiodens rörelseresultat som fastställs efter räkenskapsperiodens slut

* Kunder = kundbonus, försäkringsrabatter och räntor på ägarkundernas placeringar

OP behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. En betydande del av rörelseresultatet används för att stärka kapitaltäckningen. Det här betyder att gruppen måste vara effektiv och ha resultatkapacitet också i fortsättningen.

En stor del av resultatet återförs också till ägarkunderna. I enlighet med grundprincipen för kooperativa företag ska nyttan fördelas i proportion till hur mycket varje medlem anlitat andelslagets tjänster. OP belönar sina kunder med skadeförsäkringsförmåner och OP-bonus, som kunderna samlar för nästan alla bank- och försäkringsärenden i proportion till vad de koncentrerat. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelar. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

De skatter som OP betalar för sitt resultat gör oss till en av de största skattebetalarna i Finland. Alla 177 självständiga andelsbanker betalar sin samfundsskatt lokalt till de orter där de verkar. Genom att betala vår skatt i Finland främjar vi hela Finlands framgång.

Ansvarskänsla

Samhällsansvaret är en fast del av OP Gruppens affärsrörelse och en del av gruppens strategi. Inom vårt arbete kring samhällsansvaret beaktar gruppen det ekonomiska och sociala ansvaret samt miljöansvaret. OP Gruppens mål inom samhällsansvaret är att vara en föregångare inom branschen i Finland. OP Gruppen har förbundit sig till att iakttä Global Compact-initiativets tio principer om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorrup­tion. Dessutom har OP sedan 2009 iakttagit FN:s principer för ansvarsfull placering. Gruppen utvecklar fortlöpande sina rutiner för ansvarsfull placering samtidigt som målet är att främja utvecklingen i hela placeringsbranschen i en allt ansvarsfullare riktning.

I februari publicerades OP Gruppens samhällsansvarsrapport. Samhällsansvarsrapporten bestyrktes för första gången och bestyrkaren utgjordes av revisionssammanslutningen KPMG. Samhällsansvarsrapporten integrerades redan för andra året i följd i gruppens årsrapport.

Kundrelationer och kundförmåner

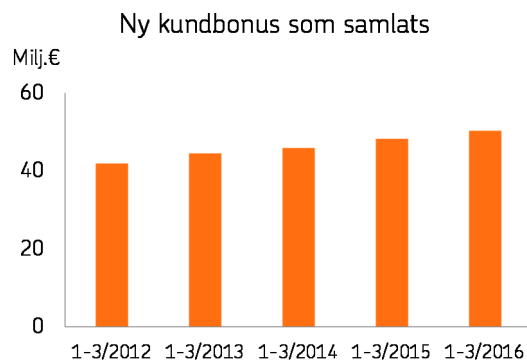
OP Gruppens ägarkunder ökade under januari-mars med 16 000 till över 1,5 miljoner. En ny andelsbank, OP Helsingfors, inledde verksamheten 1.4.2016. Den förnyade banken innebar att huvudstadsregionen fick en egen andelsbank efter en paus på 20 år. OP Helsingfors har fram till publiceringsdagen för delårsrapporten fått över 150 000 nya ägarkunder.

Vid slutet av mars uppgick andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar, medlemsandelar och tilläggsandelar till totalt 2,7 miljarder euro (2,8).

Antalet kunder i OP Gruppen i Finland (utan kunderna vid de POP Banker som övergått till gruppen 2015) var vid slutet av mars 4 278 000. Antalet privatkunder var 3 845 000 och antalet företagskunder 433 000. Antalet gemensamma kunder inom bank- och skadeförsäkringsrörelsen ökade med 12 000 till 1 668 000 under början av året. De POP Banker som övergick till gruppen har nästan 90 000 kunder.

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. Värdet av den

nya bonus som OP-bonuskunderna samlat genom att koncentrera sina ärenden var totalt 50 miljoner euro (48) för januari-mars. Bonus användes för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 28 miljoner euro (26) och för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 25 miljoner euro (25). OP-bonus användes för 528 000 försäkringsräkningar (500 000), av vilka 68 000 (63 500) betalades helt med bonus. Vid slutet av 2015 förnyades insamlingen av bonus genom att gränsen på 5 000 euro slopades. Till följd av ändringen kommer allt flera ägarkunder att dra nytta av bonusen.

Under rapportperioden beviljades skadeförsäkringens preferenskundshushåll 20 miljoner euro (18) i koncentreringsrabatter.

Den ränta som samlats för Avkastningsandelarna och tilläggsandelarna under rapportperioden uppskattas vara totalt 20 miljoner euro (15). Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2016 är 3,25 procent, och avkastningen beräknas från placeringsdagen.

OP följer fortlöpande upp hur stor del av kunderna som är villiga att rekommendera finansgruppen som tjänsteleverantör. Populariteten mäts med Net Promoter Score (NPS). OP:s privatkunder, företagskunder samt kunder i försäkrings- och ersättningstjänsten får frågor om sina preferenser. Kundmötena mäts genom att kunderna genast efter en betjäningssituation får en förfrågan antingen per e-post eller som textmeddelande. Kunderna kan också svara på förfrågan med en iPad på kontoren.

Gruppens mål är att över lag höja NPS-siffrorna till 60 poäng 2016.

NPS	Privatkunder			Företagskunder		
	Q1/2016	2015	2014	Q1/2016	2015	2014
Bankrörelse	64	50	40	60	40	25
Skadeförsäkring	32	32	29	29	27	19
Sparande och placering	45	43	36	-	-	-

I Omasairaalas verksamhet samlas responsen in i samband med patientbesöken. Omasairaalas NPS för det första kvartalet var 95 (2015: 95 och 2014: 94).

Flerkanalstjänster

Gruppens servicenät består av flera kanaler: kontors-, nät-, telefon- och mobiltjänster. Personlig kundbetjäning erbjuds på kontor och digitalt. Gruppens mål är att erbjuda branschens bästa kundupplevelse i flera kanaler genom fortlöpande och betydelsefulla möten i alla kanaler.

Antalet besök i OP-mobilen översteg för första gången antalet besök i op.fi i mars med cirka 200 000 besök. Under mars sköttes ärenden i båda tjänsterna mer än 10 miljoner gånger. OP-mobilens lanserades 2012 och den är nu huvudkanalen för våra kunders dagliga ärenden. Antalet besök i mobilapplikationen Pivo var cirka 1,5 miljoner i mars.

Under rapportperioden var mobiltjänsterna i fokus för utvecklingen. I den nya versionen av OP-mobilens är de nu möjligt att granska också lån och göra extra låneamorteringar. Dessutom utvidgades skadeanmälningarna i den nya versionen ytterligare och det blev möjligt att handla också med aktier som noteras på börserna i Stockholm och Köpenhamn. I början av april blev det möjligt att betala kontaktlöst med telefonen då OP lanserade Pivos funktion för kontaktlös betalning. I Finland var OP den första banken som införde kontaktlösa betalningar i mobilen och i Europa hör vi till de första bankerna med kontaktlösa betalningar i mobilen.

Trots ökningen inom nät- och mobiltjänsterna har gruppen fortfarande landets mest omfattande kontorsnät med cirka 450 kontor i hela landet. Det egna kontorsnätet stöds dessutom av ett omfattande nätverk av ombud och partner som är särskilt viktigt vid försäljningen av skadeförsäkringar.

Gruppen har stor närvaro i de vanligaste sociala medierna, där den har sammanlagt över 200 000 följare. Utöver gruppens konton i sociala medier på riksplanet, har många andelsbanker egna Facebook-sidor där de delar publikationer som är avsedda för den lokala kundkåren. Under rapportperioden nådde OP Gruppens följare på Facebook gränsen på 100 000. Kunderna och de övriga intressentgrupperna nås också via OPs blogg- och innehållsportal taloudessa.fi, som förnyades i början av året. Den förnyade portalen har haft i snitt 100 000 besökare per månad.

Gruppen öppnar sitt andra privatsjukhus i Tammerfors i augusti 2016. Grundandet av sjukhuset är en del av det utvecklingsprogram för hälsa och välbefinnande som godkändes i slutet av 2014 och där det bestämdes att gruppens sjukhusverksamhet ska expandera såväl geografiskt som från ortopedi till andra specialområden. Under 2017 öppnas nya sjukhus också i Kuopio och Uleåborg.

Kapitaltäckning

Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

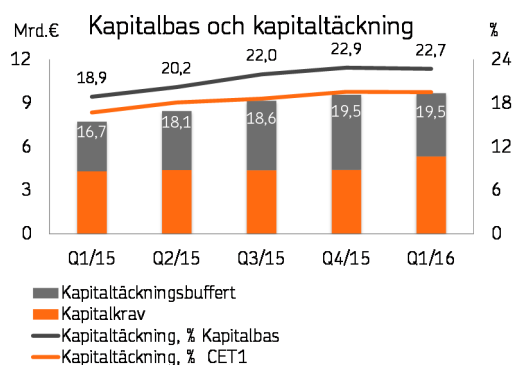
OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred vid slutet av rapportperioden lagens minimibelopp med 3,6 miljarder euro (4,7). Bufferten minskade av det buffertkrav för andra systemviktiga institut (O-SII) på 2 procent

som togs i bruk från början av året samt av att värderingsdifferenserna i försäkringsrörelsen minskade. Försäkringssektorns solvens har beräknats i enlighet med Solvens II från början av året och siffrorna har redovisats med beaktande av övergångsbestämmelserna. Också jämförelseuppgifterna har redovisats i enlighet med de nya bestämmelserna. O-SII-buffertkravet höjde kapitalkravet för kapitaltäckningen enligt kreditinstitutslagen från 10,5 procent till 12,5 procent beräknat på de riskvägda posterna. Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalbaskravet var 160 procent (191). O-SII-buffertkravet sänkte relationstalet med 22 procentenheter. Till följd av buffertkraven och Solvens II beskriver kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen inte längre konglomeratets minimikapital, utan den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

Kapitaltäckning för kreditinstitut

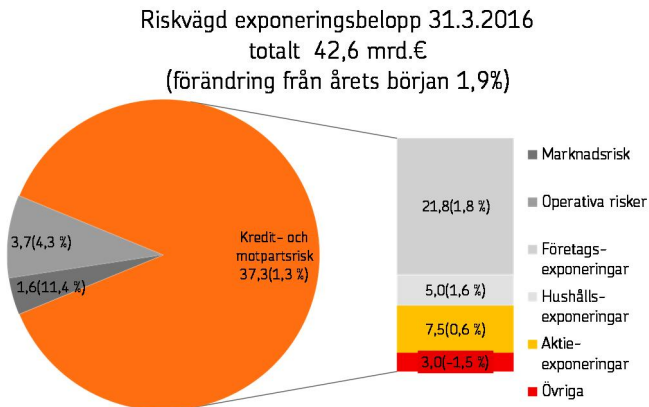
Gruppens CET1-kärnprimärkapitalrelation var vid slutet av rapportperioden 19,5 procent (19,5). Ökningen i kärnprimärkapitalet täckte den ökning i det totala riskvägda exponeringsbeloppet som berodde på att utlåningen ökade. De kalkylerade förlusterna till följd av omvärderingen av förmånsbestämda pensionsplaner (IAS 19) minskade under rapportperioden gruppens kärnprimärkapitaltäckning med cirka 0,3 procentenheter.

Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för kärnprimärkapitalrelationen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen och O-SII-buffertkravet på 2 procent höjer i praktiken den nedre gränsen till 12,5 procent för kapitalrelationen och till 9 procent för kärnprimärkapitalrelationen.

Kärnprimärkapitalet i gruppens kreditinstitutsverksamhet var vid slutet av rapportperioden 8,3 miljarder euro (8,2). Kärnprimärkapitalet ökade till följd av bankrörelsens resultat och utdelningen från gruppens försäkringsföretag. IAS 19-förlusterna minskade beloppet av kärnprimärkapitalet. Avkastningsandelarna utgjorde 2,5 miljarder euro av kärnprimärkapitalet vid utgången av rapportperioden.

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick vid slutet av rapportperioden till 42,6 miljarder euro (41,8), vilket är 1,9 procent större än vid slutet av fjolåret. De genomsnittliga riskvikterna för företagsexponeringarna och hushållsexponeringarna var i praktiken oförändrade.

I aktieexponeringarna ingår 6,5 miljarder euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag.

OP Gruppen har i oktober 2015 beviljats tillstånd av ECB att behandla finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag som riskvägda poster i enlighet med tidigare praxis. Den metod som tillämpas på investeringarna i försäkringsföretag leder till en riskvikt på cirka 280 procent.

Finansinspektionen beslöt i mars 2016 att tills vidare inte ställa något kontryckligt buffertkrav för bankerna, men fortsatte förberedelserna för att höja riskvikten för bolån. Enligt Finansinspektionen vidtas förberedelserna för att skapa beredskap för den ökade systemrisken. Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalvis.

I de kommande bestämmelserna ingår en mätare som beskriver skuldsättningsgraden, dvs. den icke-riskvägda skuldsättningskvoten (Leverage Ratio). Den icke-riskvägda skuldsättningskvoten inom OP Gruppens bankrörelse är enligt nuvarande tolkningar uppskattningsvis 7,4 procent enligt siffrorna vid slutet av rapportperioden, medan miniminivån enligt bestämmelseutkastet är 3 procent.

Skade- och livförsäkring

Försäkringssektorns solvensbestämmelser ändrades från början av 2016. Genom ändringen av försäkringssektorns bestämmelser, Solvens II, strävar man efter att förbättra kvaliteten på försäkringsbolagens kapitalbas, förbättra bolagens egen riskhantering, göra kapitalkravet mer riskbaserat och förenhetliga försäkringssektorns solvensbestämmelser i Europa.

Solvens II	Skadeförsäkring*		Livförsäkring	
	31.3.2016	31.12.2015	31.3.2016	31.12.2015
Kapitalbas, milj. € **	1 184	1 177	1 360	1 419
Kapitalkrav, milj. €**	712	714	748	692
Solvensprocent (utan beaktande av övergångsbestämmelse)	144	146	132	149
Solvensprocent (med beaktande av övergångsbestämmelse)	166	165	182	205

* i skadeförsäkringen ingår OVY Försäkring Ab

** med beaktande av övergångsbestämmelser

Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn

OP Gruppen lyder under ECB:s tillsyn. ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav enligt prövning i enlighet med kreditinstitutslagen som en del av processen i anslutning till tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). Buffertkravet enligt prövning är med beaktande av kärnprimärkapitalkraven 9,75 procent och med beaktande av O-SII-buffertkravet 11,75 procent. Med beaktande av OP Gruppens starka kapitaltäckning och höga kapitaltäckningsmål har buffertkravet enligt prövning ingen praktisk inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning eller affärsrörelse. Enligt OP Gruppens uppgifter har ECB för de banker som lyder under dess tillsyn fastställt ett motsvarande buffertkrav som baseras på en övergripande bedömning.

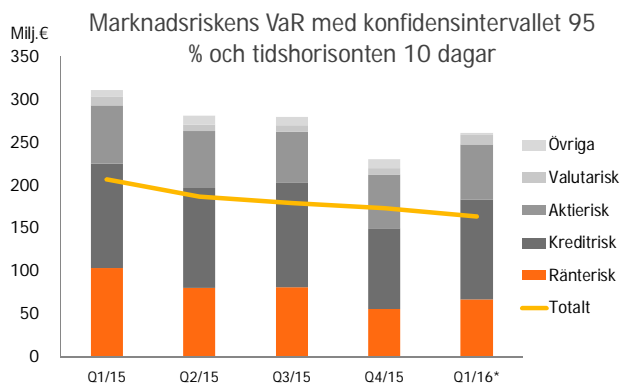
Riskposition

OP Gruppens riskposition har hållits stabil. Riskhanteringsförmågan är stark och tryggar förutsättningarna för gruppens affärsrörelse.

Den goda riskhanteringsförmågan och den moderata målrisknivån bidrog till att hålla vår kreditriskposition stabil.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är goda. Tillgången på finansiering har hållits god. Under rapportperioden emitterade gruppen långfristiga obligationslån för totalt 0,9 miljarder euro. Inlåningens andel av kreditstocken har hållits stabil under rapportperioden.

OP Gruppens marknadsriskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter gruppens marknadsrisk, var 164 miljoner euro (174) vid slutet av rapportperioden. I VaR ingår försäkringsföretagens totala omslutning, trading-funktionen, likviditetsreserven och gruppens treasury ränteposition.

Risker ansluter sig fortfarande till funktionsdugligheten hos utlagda tjänster. Terrorattackerna nyligen skärper kraven på effektiviteten hos förfarandena för förhindrande av finansiering av terrorism och övervakningen av verksamheten också för OP Gruppens del.

Riskerna i förmånsbestämda pensionsplaner ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, framtida pensionshöjningar samt till den längre förväntade livslängden. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp. Den ökning i nettoskulden för förmånsbestämda pensionsplaner som under rapportperioden bokförts i övrigt totalresultat försvagade rapportperiodens totalresultat före skatt med 193 miljoner euro.

Bankrörelse

Bankrörelsens centrala risker är kreditrisken och marknadsrisken.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev stabil och riskerna måttfulla. Problemfordringarna uppgick till totalt 2,3 miljarder euro (2,1). Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och lånefordringar som beviljats en eftergift på grund av kundens ekonomiska svårigheter. Lånefordringar som beviljats en eftergift är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Andelsbankerna strävar efter att aktivt finna lösningar för att kunderna ska klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Nedskrivningarna hölls låga och utgjorde 0,05 procent av kredit- och garantistocken (0,12).

Kredit- och garantistocken växte under rapportperioden med 0,5 miljarder euro till 78,3 miljarder euro. Privatkundernas andel av kredit- och garantistocken var 60 procent (60). Exponeringar mot privatkunder delas in i sex huvudklasser, och av dem hörde 83 procent (83) till de två bästa klasserna och 3 procent (3) till de två svagaste klasserna. Företagskundernas (inkl. bostadssammanslutningarnas) exponeringar utgjorde 37 procent (36) av kredit- och garantistocken. Av företagskundernas exponeringar utgjorde exponeringarna i de bästa ratingklasserna 1-5,5 58 procent (59), medan exponeringarna inom de två sämsta ratingklasserna uppgick till 444 miljoner euro (441), dvs. 1,2 procent (1,2).

Inte en enda exponering mot en kund överskred 10 procent av kapitalbasen efter avdragsposter och annan kreditriskreducering. Bankrörelsens kapitalbas som täcker exponeringar mot kunder uppgick till 9,5 miljarder euro (9,4).

I sektorn företag och bostadssammanslutningar var de mest betydande branscherna enligt exponeringsbeloppet uthyrning och förvaltning av bostäder 21,4 procent (21,9), uthyrning och förvaltning av andra fastigheter 11,5 procent (11,7) samt handel 9,5 procent (9,6). Av exponeringarna i branschen uthyrning och förvaltning av bostäder var 92 procent exponeringar i bostadssammanslutningar och 16 procent exponeringar med garantier från offentlig sektor.

Bankrörelsens ränterisk mätt med effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader var vid slutet av mars 209 miljoner euro (215).

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskuldens värde och kapitalkravet. Solvensställningen enligt Solvens II var vid slutet av rapportperioden något lägre än vid årsskiftet. Placeringsriskerna (VaR 95 procent, 1 månads löptid) var vid slutet av granskningsperioden något högre än vid årsskiftet. Placeringsportföljens allokering har inte ändrats väsentligt. Portföljens duration har ökat moderat i anslutning till säkringen av ränterisken i försäkringsskulden. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats också med räntederivat.

Kapitalförvaltning

De centralaste riskerna i kapitalförvaltningen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden samt att de försäkrades förväntade livslängd växer snabbare än beräknat.

Inga väsentliga förändringar har skett i livförsäkringens försäkringstekniska risker. Livförsäkringens solvensställning enligt Solvens II var lägre vid slutet av rapportperioden än vid årsskiftet bl.a. till följd av att de långa räntorna sjunkit. Placeringsriskerna (VaR 95 procent, 1 månads löptid) var vid slutet av granskningsperioden något högre än vid årsskiftet. Allokeringen i placeringsportföljen har inte ändrats väsentligt under rapportperioden. Skyddet av ränterisken i hela balansen har ökat i synnerhet genom att öka graden av skydd för den försäkringsskuld som övertagits av Suomi-bolaget. På det hela taget är ränterisken större än vid årsskiftet.

Övrig rörelse

De centrala riskerna inom Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Marknadsrisken har den största inverkan på skuldebrev som ingår i likviditetsreserven.

Trots att placeringarna i likviditetsreserven ökade har marknadsriskerna (VaR 95 procent) under rapportperioden minskat en aning till följd av förändringar i allokeringen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven och de övriga källorna för tilläggsfinansiering i enlighet med beredskapsplanen räcker till för att täcka finansieringsbehovet för minst två år i situationer där marknadsupplåningen inte skulle fungera och där inlåningen skulle minska måttligt.

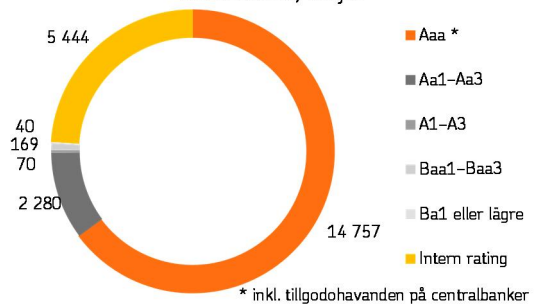
OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetskravet. Enligt övergångsbestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 70 procent 2016 och minst 100 procent från början av 2018. OP Gruppens LCR-relationstal var vid slutet av mars 108 procent.

Likviditetsreserv

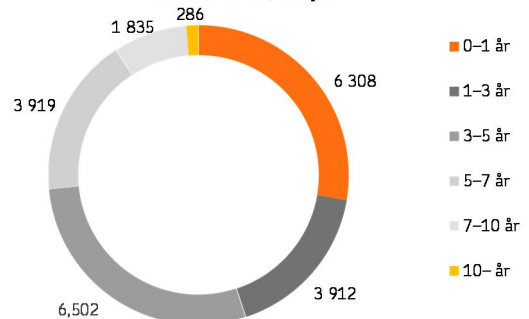
Mrd. €	31.3.2016	31.12.2015	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	5,1	8,5	-41
Skuldebrev som godtas som säkerhet	12,1	10,6	14
Företagskrediter som godtas som säkerhet	4,5	4,3	4
Totalt	21,5	23,4	-8
Fordringar som inte godtas som säkerhet	1,2	0,8	51
Likviditetsreserven till marknadsvärde	22,8	24,2	-6
Värderingsavdrag (Haircut)	-1,4	-1,2	11
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	21,4	23,0	-7

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och krediter som godtas som säkerhet. Skuldebrev i likviditetsreserven har i reservkalkylen värderats till marknadsnoteringar.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 31.3.2016, milj.€

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 31.3.2016, milj.€

Ratingar

Ratinginstitut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Negativa	AA-	Negativa
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

OP Företagsbanken Abp har ratingar från Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limited och Moody's Investors Service Ltd. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens ekonomiska situation.

OP Gruppens och OP Företagsbanken Abp:s ratingar ändrades inte under rapportperioden.

Utsikter för återstoden av året

Varken den globala tillväxten eller tillväxten inom euroområdet förväntas betydligt öka tillväxten i Finland i år. Den sköra förväntade tillväxten i den finländska ekonomin baserar sig till stora delar på att hemmamarknaden återhämtar sig en aning. Trots tillväxten verkar den finländska ekonomin och finansbranschen i en matt omvärld. Sannolikheten är större för att den ekonomiska tillväxten ska mattas av än för att den ska ta fart. Osäkerheten hos utvecklingen för den finländska ekonomin beror på att de allmänna räntorna är lägre än någonsin, att Storbritannien eventuellt lämnar EU, på andra hot mot EU:s strukturer och förfaranden samt på att strukturerna förnyas långsamt i den finländska ekonomin.

Den ytterligare nedgången i räntorna och de delvis redan negativa marknadsräntorna belastar bankernas räntenetto och försvagar intäkterna från försäkringsbolagens placeringsverksamhet. De låga räntorna stöder å sin sida kundernas kreditbetalningsförmåga, vilket har hållit nedskrivningarna låga trots den långvariga perioden av långsam ekonomisk tillväxt. Den svaga ekonomiska tillväxten, brytningskedet inom finansbranschen till följd av digitaliseringen och det förändrade kundbeteendet samt den ökade regleringen understryker betydelsen av verksamhetens effektivitet och lönsamhet samt goda kapitaltäckningen.

OP Gruppens resultat före skatt för 2016 uppskattas bli ungefär detsamma som 2015. De största osäkerhetsmomenten för resultatprognosen är ogynnsamma förändringar i räntorna och placeringsomvärlden. Också utvecklingen i nedskrivningarna av fordringar är osäker.

Alla prognoser och bedömningar i den här delårsrapporten grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Verksamheten och resultatet per rörelsesegment

OP Gruppens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Den rörelse som inte hör till segmenten presenteras i "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Rörelsesegmentens resultatsammandrag

Milj. €	Intäkter	Kostnader	Övriga poster *)	Resultat före skatt 1-3/2016	Resultat före skatt 1-3/2015	Förändring, %
Bankrörelse	473	269	-53	151	192	-21,1
Skadeförsäkring	136	77	0	59	66	-11,3
Kapitalförvaltning	102	28	0	75	93	-19,4
Övrig rörelse	120	121	0	-1	-28	-95,9
Elimineringar	-111	-118	-6	0	-3	
Totalt	719	377	-59	284	320	-11,3

*) Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder samt nedskrivningar av fordringar har redovisats i Övriga poster

Händelser efter rapportperioden

Vissa bolag som ingår i OP Gruppen har bytt förleden i sina namn till OP genom ändringar som trädde i kraft 4.4.2016:

- Pohjola Bank Abp:s nya namn är OP Företagsbanken Abp.
- Pohjola Försäkring Ab:s nya namn är OP Försäkring Ab.
- Pohjola Kapitalförvaltning Ab:s nya namn är OP Kapitalförvaltning Ab.
- Pohjola Kiinteistösihtois Oy:s nya namn är OP Kiinteistösihtois Oy.
- Pohjola Asset Management Execution Services Oy:s nya namn är OP Asset Management Execution Services Oy.

Namnen på bolagen inom bankrörelsen i Baltikum kommer också att byta förled till OP under våren 2016.

Omasairaala Oy byter namn till Pohjola Hälsa Ab i samband med att sjukhuset i Tammerfors öppnar i augusti 2016.

Bankrörelse

- Resultatet före skatt var 151 miljoner euro (192). Intäkterna minskade med 8,6 procent till följd av att nettointäkterna från handeln minskade. Kostnaderna ökade med 2,0 procent.
- Utlåningen ökade på ett år med 6,3 procent och inlåningen med 10,3 procent. De nya uttagna bolånen ökade från jämförelseperioden med 7,5 procent och företagskrediterna med 26,6 procent.
- Nedskrivningarna, 10 miljoner euro (22), utgjorde 0,05 procent (0,12) av kredit- och garantistocken.

Bankrörelsens nyckeltal

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015	Förändring, %	1-12/2015
Intäkter				
Räntenetto	279	272	2,5	1 108
Provisionsintäkter, netto	202	184	10,1	663
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	-15	51		120
Övriga rörelseintäkter	7	11	-31,0	36
Intäkter totalt	473	517	-8,6	1 927
Kostnader				
Personalkostnader	120	123	-2,9	472
Övriga administrationskostnader	98	90	8,1	370
Övriga rörelsekostnader	52	50	3,3	194
Kostnader totalt	269	264	2,0	1 037
Nedskrivningar av fordringar	10	22	-51,7	77
Återföringar till ägarkunder och kundbonus som samlats	42	40	5,3	171
Resultat före skatt	151	192	-21,1	642
Kostnads-/intäktsrelation, %	56,9	51,0		53,8
Milj. €				
Uttagna bolån	1 488	1 385	7,5	6 577
Uttagna företagskrediter	1 655	1 308	26,6	6 631
Förmedlade fastighetsaffärer, st.	2 622	2 646	-0,9	12 149
Mrd. €				
Utlåning				
Bolån	35,5	34,1	4,2	35,3
Krediter till företag	18,5	17,3	7,3	18,5
Övriga krediter	21,8	20,0	8,9	21,5
Utlåning totalt	75,8	71,3	6,3	75,2
Garantier	2,5	2,8	-11,2	2,6
Inlåning				
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	36,2	30,3	19,5	34,7
Placeringsinsättningar	17,4	18,3	-4,9	17,2
Inlåning totalt	53,6	48,6	10,3	51,9

Marknadsandel, %	29.2.2016	31.3.2015	Förändring, %	31.12.2015
Utlåning	34,8	34,4	0,4*	34,9
Inlåning	37,1	36,2	0,9*	37,1

* förändring i relationstalet

** utan de finansiella institutens och försäkringsföretagens krediter och insättningar.

Trots den svaga ekonomiska tillväxten i Finland fortsatte utlåningen att öka. Utlåningen växte på ett år med 6,3 procent och i januari-mars med 0,8 procent. De nya uttagna bolånen ökade med 7,5 procent och företagskrediterna med 26,6 procent från jämförelseperioden.

Inlåningen ökade på ett år med 10,3 procent och under det första kvartalet med 3,2 procent. Placeringsinsättningarna fortsatte att minska till följd av de låga räntorna och mindre marginalerna på tidsbundna insättningar.

Betalningsrörelseinsättningarna ökade på ett år med 19,5 procent.

Gruppens marknadsandel inom bolån ökade på ett år med 0,6 procentenheter och var vid slutet av februari 38,7 procent. Företagskrediternas marknadsandel ökade under samma period med 1,3 procentenheter till 37,2 procent (35,9). Marknadsandelen av inlåningen i euro utan finansiella institut och försäkringsföretag var 37,1 procent (36,2).

De bostadsaffärer som OP Gruppens fastighetscentraler förmedlade minskade med 0,9 procent från jämförelseperioden.

Bankrörelsens resultat

Bankrörelsens resultat före skatt var 151 miljoner euro (192). Intäkterna minskade med 8,6 procent och kostnaderna ökade med 2,0 procent. Nedgången i segmentets intäkter berodde på att gruppens interna verksamhetsmodell ändrades samt på att den negativa CVA-värderingen av derivat ökade. Minskningen i ränteändringar (-5). Intäkterna från aktier och andelar minskade med 7 miljoner euro från jämförelseperioden. Till följd av intäkterna påverkade också kostnads-/intäktsrelationen som var 56,9 procentenheter (51,0). Nedskrivningarna, 10 miljoner euro (22), utgjorde 0,05 procent av kredit- och garantistocken (0,12).

Gruppens interna verksamhetsmodell har ändrats från början av rapportperioden genom att Markets ränte- och valutatrading samt handel med obligationslån har överförts från segmentet Bankrörelse till segmentet Övrig rörelse. Förändringen påverkar Bankrörelsens räntenetto, provisionsintäkter och nettointäkter från handel. Uppgifterna för jämförelseperioden har inte justerats.

Räntenettet växte till 279 miljoner euro (272). På tillväxten inverkade ökningen i utlåningen och snittmarginalen i utlåningen samt minskningen i kostnaderna för inlåningen.

Nettoprovisionsintäkterna från bankrörelsen ökade med 18 miljoner euro till 202 miljoner euro (184). Tillväxten i provisionsintäkter påverkades av förändringen i gruppens interna verksamhetsmodell som ledde till att 21 miljoner euro resultatfördes i provisionsintäkterna Finansieringens provisioner minskade med 3 miljoner euro och kapitalförvaltningens provisioner minskade med 2 miljoner euro. Skadeförsäkringens provisioner hölls på samma nivå som under jämförelseperioden.

De totala nettointäkterna från handel och placeringsverksamhet minskade med 66 miljoner euro. Nettointäkterna från handeln var 61 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Nettointäkterna från handeln minskade på grund av den negativa CVA-värderingen på 20 miljoner euro till följd av ändringen i gruppens interna verksamhetsmodell riktas värdeförändringarna i balans- och derivatposter som värderas till verkligt värde delvis till segmentet Övrig rörelse i stället för Bankrörelse. Under jämförelseperioden hade förändringar i verkligt värde bokförts i Bankrörelsen för 35 miljoner euro.

Kostnaderna ökade med 2,0 procent och uppgick till 269 miljoner euro (264). ICT-kostnaderna ökade med 7 miljoner euro, dvs. 16,7 procent. ICT-kostnaderna ökade av de kraftiga satsningarna på utveckling och de ökade volymerna.

Personalkostnaderna minskade med 3 miljoner euro till 120 miljoner euro (123).

Skadeförsäkring

- Resultatet före skatt var 59 miljoner euro (66). Resultatet före skatt till verkligt värde var 76 miljoner euro (105).
- Premieintäkterna ökade med 3,2 procent (5,1).
- Den operativa totalkostnadsprocenten var 88,6 (87,2) och den operativa driftskostnadsprocenten 18,1 (17,9). Totalkostnadsprocenten var 90,2 (88,8).
- Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 1,7 procent (2,6).

Skadeförsäkringens nyckeltal

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015	Förändring, %	1-12/2015
Premieintäkter	347	336	3,2	1396
Försäkringsersättningar	-245	-233	5,0	-972
Driftskostnader	-63	-60	4,5	-247
Avskrivningskorrigerering av immateriella tillgångar	-5	-5	-0,3	-21
Försäkringstekniskt bidrag	34	38	-9,1	156
Placeringsintäkter och -kostnader	39	49	-20,4	164
Övriga intäkter och kostnader	-14	-20	-29,5	-61
Resultat före skatt	59	66	-11,3	259
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	17	38	-54,4	-87
Resultat före skatt till verkligt värde	76	105	-27,0	171
Totalkostnadsprocent	90,2	88,8		88,8
Operativ totalkostnadsprocent	88,6	87,2		87,3
Operativ skadeprocent	70,5	69,3		69,6
Operativ driftskostnadsprocent	18,1	17,9		17,7
Operativ riskprocent	65,0	63,8		64,2
Operativ omkostnadsprocent	23,6	23,4		23,1
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	1,7	2,6		2,3
Solvensprocent (Solvens II)*	160			158
Stora skador med skadekostnad för egen räkning	-15	-9		-60
Förändringarna jämfört med avsättningarna för skador under de föregående åren (run off-resultat)	20	18		32

* med beaktande av övergångsbestämmelser.

Premieintäkterna fortsatte att öka bland privatkunderna. Premieintäkterna från företagskunder var mindre än under jämförelseperioden då den allmänna ekonomiska situationen fortfarande var svår. Försäljningen av försäkringar ökade en aning från jämförelseperioden.

Mätt med marknadsandelen av premieinkomsten är OP Gruppen klart den största skadeförsäkraren i Finland.

Antalet preferenskundshushåll ökade under rapportperioden med 6 000 hushåll till 683 000 av vilka redan 76 procent har koncentrerat också sina bankärenden till OP Gruppen.

Utvecklingen av nät- och mobiltjänster hör till skadeförsäkringens prioritetområden såväl inom försäkringstjänsten som ersättningstjänsten. Användningen av den i slutet av fjolåret lanserade tjänsten vahinkoapu.op.fi och den nya skadeanmälnings-tjänsten i OP-mobilen har varit mycket populära. Av privatkundernas skador anmäls redan nästan 70 % elektroniskt.

Utvidgandet av hälso- och välbefinnandetjänster till hela landet framskrider. I Helsingfors finns redan sjukhuset Omasairaala och i augusti 2016 öppnas ett sjukhus i Tammerfors. Under 2017 öppnas sjukhus i Uleåborg och Kuopio.

Skadeförsäkringens resultat

Resultatet före skatt var 59 miljoner euro (66). De nettointäkter från placeringar som bokförts i resultaträkningen minskade med 10 miljoner euro. Resultatet före skatt till verkligt värde var 76 miljoner euro (105).

Den operativa totalkostnadsprocenten var 88,6 (87,2). De operativa nyckeltalen innehåller inte avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp.

Premieintäkter	1-3/2016	1-3/2015	Förändring, %
Milj. €			
Privatkunder	186	174	7,1
Företagskunder	147	149	-1,2
Baltikum	14	14	2,5
Totalt	347	336	3,2

Försäkringsersättningarna ökade med 5 procent. Skadekostnaden för nya storskador på egendom och verksamhet var större än under jämförelseperioden. Under januari-mars registrerades 24 (17) nya storskador på egendom och verksamhet, vilkas skadekostnad för egen räkning var totalt 15 miljoner euro (9). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringen i avsättningarna för de lagstadgade pensionerna var mindre än under jämförelseperioden. Under januari-mars var förändringen i avsättningarna för pensionsansvar 5 miljoner euro (6).

Vid slutet av mars var den genomsnittliga diskonteringsräntan 2,15 procent. Vid slutet av 2015 var den genomsnittliga diskonteringsräntan 2,22 procent. Sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 13 miljoner euro (17). Förändringen i diskonteringsräntan försvagade den operativa totalkostnadsprocenten med 3,9 procentenheter (4,9).

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 20 miljoner euro (18). Den operativa skadeprocenten var 70,5 (69,3). Den operativa riskprocenten exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 65,0 (63,8).

Driftskostnaderna ökade med 4,5 procent på grund av ökningen i försäljningsprovisionerna och provisionerna för hanteringen av beståndet, och de var 3 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Den operativa driftskostnadsprocenten var 18,1 (17,9). Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller också de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 23,6 (23,4).

Operativt försäkringstekniskt bidrag och totalkostnadsprocent (CR)

	1-3/16		1-3/15	
	Bidrag milj. €	CR, %	Bidrag milj. €	CR, %
Privatkunder	29	84,4	29	83,3
Företagskunder	11	92,3	14	90,5
Baltikum	-1	106	0	101,7
Totalt	40	88,6	43	87,2

Placeringsverksamheten

Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 56 miljoner euro (91), dvs. 1,7 procent (2,6). Intäkterna från placeringsverksamheten under årets första kvartal var positiva till följd av lägre räntor och riskpremier på företagslån. De

resultatförda nettointäkterna från placeringarna var 39 miljoner euro (49).

Placeringsbeståndets fördelning

%	31.3.2016	31.12.2015
Obligationslån och räntefonder	75,7	76,6
Alternativa placeringar	0,8	0,8
Aktier	6,8	6,7
Kapitalplaceringar	3,2	3,4
Fastigheter	9,9	9,9
Penningmarknaden	3,6	2,5
Totalt	100	100

Skadeförsäkringsrörelsens placeringsbestånd var vid slutet av mars 3 775 miljoner euro (3 687). Ränportföljens ratingfördelning var god. Placeringarna på investeringsnivån stod för 92 procent (93), och 64 procent (63) av placeringarna hade en rating på minst A-. Ränportföljens återstående genomsnittliga löptid var 5,9 år (5,7) och durationen 5,5 år (5,2).

Den genomsnittliga avkastningen på direkta placeringar i obligationslån till förfallodagen beräknad enligt anskaffningsvärdet för instrumenten (running yield) var 1,79 procent (1,77).

Kapitalförvaltning

- Resultatet före skatt var 75 miljoner euro (93). Resultatet före skatt till verkligt värde minskade med 28 procent till 98 miljoner euro (136).
- Nettointäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet och segmentets nettoprovisionsintäkter minskade från jämförelseperioden.
- Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 1,7 procent (2,4).
- Bruttot av de förvaltade medlen var lika stort som ett år tidigare, men det minskade från årsskiftet med 1,9 procent och var vid slutet av mars 67,2 miljarder euro.

Kapitalförvaltningens nyckeltal

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015	Förändring, %	1-12/2015
Provisionsintäkter, netto				
Fonder och kapitalförvaltning	46	50	-9,0	188
Livförsäkringar	51	48	5,5	171
Kostnader	47	43	8,5	163
kundbonus som samlats	6	5	10,9	23
Provisionsintäkter, netto, totalt	50	55	-10,0	196
Nettointäkter från livförsäkringens riskrörelse	6	6	-7,6	21
Nettointäkter från livförsäkringsrörelsens placeringsverksamhet	42	59	-28,7	98
Övriga intäkter	5	0		5
Personalkostnader	8	9	-5,6	32
Övriga kostnader	19	19	0,0	76
Resultat före skatt	75	93	-19,4	213
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	24	44		-54
Resultat före skatt till verkligt värde	98	136	-27,9	159
Mrd. €	31.3.2016	31.3.2015	Förändring, %	31.12.2015
Förvaltade medel (brutto)				
Placeringsfonder	20,7	19,4	7,0	21,7
Institutionella kunder	23,2	24,7	-6,1	23,5
Private Banking	15,0	14,4	4,5	14,6
Fondanknutna försäkringsbesparingar	8,3	8,6	-3,1	8,7
Förvaltade medel totalt (brutto)	67,2	67,0	0,3	68,5
Milj. €				
Nettoförsäljning				
Spar- och placeringskunder	-81	289	-127,9	666
Private Banking-kunder	39	121	-68,1	469
Institutionella kunder	-115	-150	-23,4	-187
Nettoförsäljning totalt	-157	260	-160,4	948
Marknadsandel, %	31.3.2016	31.3.2015	Förändring, %	31.12.2015
Placeringsfonder	21,6	20,2	1,4*	22,2

* Förändring i relationstalet

Den ökade osäkerheten på placeringsmarknaden försvagade efterfrågan på kapitalförvaltningens produkter under rapportperioden. Nettoförsäljningen minskade från jämförelseperioden och var -157 miljoner euro (260).

Bruttot av förvaltade medel minskade under rapportperioden med 1,9 procent till följd av att nettoförsäljningen minskade och värdeutvecklingen på aktiemarknaden var negativ. Förvaltade medel uppgick till 67,2 miljarder euro (68,5) och omfattar 11 miljarder euro i medel från företaget som hör till OP Gruppen.

Antalet spar- och placeringskunder minskade under rapportperioden med 6 300 (ökade med 11 000) och uppgick vid slutet av mars till 748 000. Minskningen berodde främst på att de allmänna ekonomiska utsikterna och osäkerheten på placeringsmarknaden påverkade kundbeteendet.

OP-fondernas riskjusterade avkastning förblev god under rapportperioden. OP-fondernas Morningstar-klassificering var 3,1 (3,2).

Utvecklingen av den elektroniska försäljningen och skötseln av ärenden inom kapitalförvaltningen fortsatte under

rapportperioden. Av teckningarna i placeringsfonderna skedde 39 procent (38) via elektroniska kanaler.

Kapitalförvaltningens resultat

Resultatet före skatt minskade till 75 miljoner euro (93). Resultatet till verkligt värde var 98 miljoner euro (136).

Nettoprovisionsintäkterna minskade med 10,0 procent från jämförelseperioden till 50 miljoner euro (55). Nettoprovisionsintäkterna utgjorde 0,28 procent (0,36) av bruttot av de förvaltade medlen.

Intäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet till verkligt värde (utan den s.k. separata balansräkning som överförts från Suomi-bolaget 2015) var 1,7 procent (2,4). Nettointäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet, utan resultatet från de derivat som utgör skydd mot ränterisken i försäkringsskulden och beräkningsräntekostnaden, var 44 miljoner euro (58).

Kostnaderna var 1 miljon euro mindre än under jämförelseperioden. Kapitalförvaltningens kostnads-/intäktsrelation försvagades till följd av att intäkterna minskade och var 46,5 procent (42,5). Kostnaderna utgjorde 0,16 procent (0,15) av bruttot av de förvaltade medlen.

Försäkringsskuldens ränterisk skyddas med räntekompletteringar och räntederivat. Räntekompletteringarna av försäkringsskulden (utan den separata balansräkningen) var vid rapportperiodens slut 483 miljoner euro (404). Av räntekompletteringarna utgjorde 39 miljoner euro (52) kortfristiga räntekompletteringar som gjorts för 12 månader.

Livförsäkringens placeringstillgångar utan de tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar, räntederivat som skyddar försäkringsskulden och den separata balansräkningen uppgick till 4 089 miljoner euro (4 032). Andelen placeringar i ränteportföljen som till sin rating räknas till investeringsnivån var 94 procent (96). Vid slutet av rapportperioden var ränteplaceringarnas modifierade duration 5,0 (4,7).

Placeringsbeståndets fördelning

%	31.3.2016	31.12.2015
Obligationslån och räntefonder	77,2	76,2
Alternativa placeringar	5,2	5,7
Aktier och aktiefonder	4,6	5,1
Fastigheter	6,5	6,6
Penningmarknaden	6,5	6,4
Totalt	100	100,0

Intäkter från placeringsverksamheten i livförsäkringens separata balansräkning

Suomi-bolagets individuella livförsäkringsbestånd överfördes 31.12.2015 till livförsäkringen. Av beståndet bildades i samband med beståndsoverlåtelsen en separat balansräkning som har en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

De placeringstillgångar som utgör täckning för det separata beståndet uppgick vid slutet av rapportperioden till 1 275 miljoner euro. Av placeringarna hänförde sig 77 procent till obligationslån och räntefonder, 4 procent till alternativa placeringar, 5 procent till aktier och aktiefonder, 6 procent till fastigheter och 8 procent till penningmarknadsplaceringar. Intäkterna från placeringsverksamheten till verkligt värde var 1,1 procent.

Övrig rörelse

Övrig rörelsens nyckeltal

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015	Förändring, %	1-12/2015
Räntenetto	-8	-9	-18,5	-52
Nettointäkter från handel	25	-4		0
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	9	-30,5	89
Övriga intäkter	96	124	-22,5	501
Kostnader	121	147	-17,7	551
Resultat före skatt	-1	-28	-95,9	-13
Mrd. €	31.3.2016	31.3.2015	Förändring, %	31.12.2015
Fordringar på kreditinstitut	11	10	8,8	11
Investeringsstillgångar	18	14	33,3	16
Skulder till kreditinstitut	6	5	20,3	4
Skuldebrev emitterade till allmänheten	18	17	2,4	18

Resultat

Resultatet före skatt för övrig rörelse var -1 miljon euro (-28). Resultatet förbättrades av att nettointäkterna från handel ökade och kostnaderna minskade. Nettoprovisionsintäkterna och nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade från jämförelseperioden.

Räntenettet för övrig rörelse var -8 miljoner euro (-9). Snittmarginalen för OP Gruppens skuldebrev inom marknadsupplåningen till seniorvillkor var vid slutet av mars 38 räntepoäng (39).

Gruppens interna verksamhetsmodell har ändrats från början av rapportperioden bl.a. genom att överföra ränte- och valutatrading samt handel med obligationslån från segmentet Bankrörelse till segmentet Övrig rörelse. Ändringen ökade nettointäkterna från handeln i segmentet Övrig rörelse genom att nettointäkterna från värdepappershandel och valutaverksamhet ökade.

Övriga intäkter minskade till 96 miljoner euro då provisionskostnaderna ökade och var 28 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden.

Kostnaderna i Övrig rörelse minskade med 26 miljoner euro till 121 miljoner euro. Personalkostnaderna minskade med 6 miljoner euro till 47 miljoner euro. Under jämförelseperioden ökade kostnaderna på grund av kostnadsposter av engångsnatur på totalt 5 miljoner euro i anslutning till omstruktureringen av centralinstitutskoncernen. ICT-kostnaderna minskade med 12 miljoner euro till 34 miljoner euro. De övriga kostnaderna ökade under jämförelseperioden genom kostnadsposter av engångsnatur för ombyggnaden av kontoret i Vallgård.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens bokslut konsolideras vid slutet av rapportperioden totalt 177 andelsbanker (178) och deras koncernbolag, OP Andelslagskoncernen och OVY Försäkring Ab. Antalet

andelsbanker minskade under rapportperioden genom att Östra Korsholms Andelsbank fusionerades med Vasa Andelsbank. Fusionen registrerades 29.2.2016.

Enon Osuuspankki, Ilomantsin Osuuspankki, Kiihtelysvaaran Osuuspankki och Tuupovaaran Osuuspankki har upprättat en fusionsplan, enligt vilken Enon Osuuspankki, Kiihtelysvaaran Osuuspankki och Tuupovaaran Osuuspankki fusioneras med Ilomantsin Osuuspankki. I samband med fusionen ska Ilomantsin Osuuspankki byta namn till Vaara-Karjalan Osuuspankki. Fusionsplanen har godkänts av fullmäktigena vid varje andelsbank som deltar i fusionen 12.4.2016. Den planerade registreringstidpunkten för fusionen är 31.12.2016.

Puolangan Osuuspankki och Suomussalmen Osuuspankki har upprättat en fusionsplan, enligt vilken Puolangan Osuuspankki fusioneras med Suomussalmen Osuuspankki. I samband med fusionen ska Suomussalmen Osuuspankki byta namn till Ylä-Kainuun Osuuspankki. Fusionsplanen har godkänts av fullmäktigena vid båda andelsbankerna som deltar i fusionen 13.4.2016. Den planerade registreringstidpunkten för fusionen är 31.12.2016.

Keiteleen Osuuspankki och Pielaveden Osuuspankki har tidigare godkänt en fusionsplan, enligt vilken Keiteleen Osuuspankki fusioneras med Pielaveden Osuuspankki. Samtidigt byter Pielaveden Osuuspankki namn till Nilakan Seudun Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för fusionen är under 2016.

Helsingfors OP Bank Ab har bytt form till andelsbank genom en ändring av bolagsform som trädde i kraft 1.4.2016. Namnet på den nya banken är Helsingforsnejdens Andelsbank (OP Helsingfors). Ändringen av bolagsformen betyder att man kan bli ägarkund i OP Gruppen i hela Finland. OP Helsingfors är ett dotterbolag till OP Gruppens centralinstitutskoncern. Centralinstitutet har också i fortsättningen en betydande roll i kapitaliseringen av den nya banken. Det här betyder att OP Andelslag enligt stadgarna för OP Helsingfors har bestämmande inflytande i OP Helsingfors.

Personal och ersättningar

Vid slutet av rapportperioden hade OP Gruppen 12 207 anställda (12 130). Antalet anställda var i genomsnitt 12 150 (12 174). OP Gruppen fortsatte sina satsningar på att utveckla digital affärsrörelse och kundupplevelser. Antalet anställda inom de här funktionerna ökade i början av året.

Under rapportperioden gick 66 personer (54) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 61,8 år (61,4).

OP Gruppens rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet.

OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen.

Ledningens långsiktiga ersättningssystem har fastställts för 2014–2016. Dessutom fortsätter OP Gruppens personalfond med ettåriga intjäningsperioder.

Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen. Ersättningssystemet för 2014–2016 följer huvudprinciperna för den föregående treåriga intjäningsperioden.

Som långsiktiga målmätare har OP Andelslags förvaltningsråd uppställt OP Gruppens resultat före skatt, gruppens kärnprimärkapitaltäckning (CET1) och ökningen i antalet koncentreringskunder. Målen på grupplanet är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstitut (OP Andelslag) ordinarie andelsstämma hölls 15.3.2016. Till förvaltningsrådet omvaldes följande förvaltningsrådsledamöter som stod i tur att avgå för en treårsperiod som slutar 2019: produktgruppsdirektör Ola Eklund, företagare Leif Enberg och lektor Mervi Väisänen.

Till nya förvaltningsrådsledamöter för en treårsperiod som slutar 2019 valdes vice verkställande direktör Tajja Jurmu, lektor Marja-Liisa Kaakko och dekanus Petri Sahlström.

Dessutom valdes till nya förvaltningsrådsledamöter i stället för dem som anhöllit om avsked före slutet av sina mandattider verkställande direktör Anne Harju (2016–2018), hälsocentralläkare Terttu Hällfors (2016–2017), CGR-revisor Katja Kuosa-Kaartti (2016–2018), verkställande direktör Timo Laine (2016–2017) och verkställande direktör Olli Näsi (2016–2018). Förvaltningsrådet har sammanlagt 34 ledamöter.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet professor Jaakko Pehkonen till ordförande samt lektor Mervi Väisänen och verkställande direktör Olli Tarkkanen till vice ordförande.

Andelsstämman beslöt öka maximiantalet ledamöter i direktionen från åtta till nio ledamöter utöver direktionens

ordförande och vice ordförande genom en ändring av andelslagets stadgar. Ändringen ledde till att personaldirektören Outi Taivainen blir ordinarie direktionsledamot (tidigare ersättare).

Den ordinarie andelsstämman valde CGR-sammanslutningen KPMG Oy Ab till OP Gruppens revisor. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Rajja-Leena Hankonen.

Investeringar och tjänsteutveckling

OP Andelslag och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP Gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänsteutveckling består en betydande del av ICT-investeringar och definitioner i anslutning till dem.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick i januari–mars till 59 miljoner euro (30). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 36 miljoner euro aktiverats.

OP Gruppens resultaträkning

Milj. €	Not	1–3/2016	1–3/2015
Ränteintäkter		587	644
Räntekostnader		319	388
Räntenetto före nedskrivningar	3	267	256
Nedskrivningar av fordringar	4	11	21
Räntenetto efter nedskrivningar		257	234
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	5	142	169
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	6	91	104
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	7	183	199
Nettointäkter från handel	8	15	24
Nettointäkter från placeringsverksamhet	9	9	19
Övriga rörelseintäkter	10	10	12
Nettointäkter totalt		707	760
Personalkostnader		201	214
Övriga administrationskostnader		106	102
Övriga rörelsekostnader		70	82
Kostnader totalt		377	399
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus		48	46
Andel av resultat för intresseföretag som behandlas enligt kapitalandelsmetoden		2	4
Periodens resultat före skatt		284	320
Inkomstskatt		54	63
Periodens resultat		229	257
Fördelning, milj. €			
Periodens resultat hänförligt till ägarna		229	256
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		0	1
Totalt		229	257

OP Gruppens rapport över totalresultat

Milj. €	1–3/2016	1–3/2015
Periodens resultat	229	257
Poster som inte omklassificeras till resultatet		
Vinst(er)/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-193	-175
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet		
Förändring i fonden för verkligt värde		
Värdering till verkligt värde	55	152
Säkring av kassaflöde	16	7
Omräkningsdifferenser	0	0
Inkomstskatt		
Poster som inte omklassificeras till resultatet		
Vinst(er)/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	39	35
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet		
Värdering till verkligt värde	-11	-30
Säkring av kassaflöde	-3	-1
Periodens totalresultat	132	245
Fördelning, milj. €		
Periodens resultat hänförligt till ägarna	115	237
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	17	7
Totalt	132	245

OP Gruppens balansräkning

Milj. €	Not	31.3.2016	31.12.2015
Kontanta medel		5 042	8 581
Fordringar på kreditinstitut		344	425
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde			
via resultaträkningen		1 006	928
Derivatinstrument	13	5 979	5 696
Fordringar på kunder	15	75 825	75 192
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	16	4 302	4 067
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	17	13 533	13 858
Investeringsstillgångar		14 360	12 423
Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden		93	93
Immateriella tillgångar		1 410	1 395
Materiella tillgångar		838	843
Övriga tillgångar		1 395	1 526
Skattefordringar		170	118
Tillgångar totalt		124 296	125 145
Skulder till kreditinstitut		1 298	1 673
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		1	0
Derivatinstrument		5 514	5 345
Skulder till kunder		58 436	58 220
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	18	3 569	3 159
Skulder för livförsäkringsrörelse	19	13 318	13 532
Skuldebrev emitterade till allmänheten	20	26 703	27 706
Avsättningar och övriga skulder		3 527	3 625
Skatteskulder		899	866
Tilläggsandelar		104	106
Efterställda skulder		1 545	1 590
Skulder totalt		114 915	115 822
Eget kapital			
OP Gruppens ägares andel			
Aktie- och andelskapital		2 621	2 656
Aktiekapital		0	0
Medlemsandelar		153	154
Avkastningsandelar		2 468	2 502
Fonden för verkligt värde	21	282	242
Övriga fonder		2 108	2 085
Ackumulerade vinstmedel		4 284	4 271
Innehav utan bestämmande inflytande		86	70
Eget kapital totalt		9 381	9 324
Skulder och eget kapital totalt		124 296	125 145

OP Gruppens rapport över förändringar i eget kapital

Milj. €	Andels- kapital	Fonden för verkligt värde**	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinst- medel	Totalt	Innehav utan bestäm- mande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2015	1 709	425	1 996	3 014	7 144	69	7 213
Periodens totalresultat	-	121	-	116	237	7	245
Periodens resultat	-	-	-	256	256	1	257
Övrigt totalresultat	-	121	-	-140	-18	6	-12
Tillägg till andelskapitalet	285	-	-	-	285	-	285
Fondöverföringar	-	-	220	-220	-	-	-
Vinstutdelning	-	-	-	-19	-19	-	-19
Övriga	-	-	-	-2	-2	-10	-12
Eget kapital 31.3.2015	1 993	546	2 216	2 889	7 645	66	7 711

Milj. €	Andels- kapital	Fonden för verkligt värde**	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinst- medel	Totalt	Innehav utan bestäm- mande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2016	2 656	242	2 085	4 271	9 254	70	9 324
Periodens totalresultat	-	40	-	75	115	17	132
Periodens resultat	-	-	-	229	229	0	229
Övrigt totalresultat	-	40	-	-154	-114	17	-97
Tillägg till andelskapitalet	-35	-	-	-	-35	-	-35
Fondöverföringar	-	-	23	-23	-	-	-
Vinstutdelning	-	-	-	-38	-38	-	-38
Övriga	-	-	-	-2	-2	-1	-3
Eget kapital 31.3.2016	2 621	282	2 107	4 284	9 295	86	9 381

** Not 21

OP Gruppens kassaflödesanalys

Milj. €	1–3/2016	1–3/2015
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens vinst	229	257
Justeringar i periodens vinst	1 349	298
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-2 560	-2 762
Fordringar på kreditinstitut	89	83
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	-278	166
Derivatinstrument	2	-35
Fordringar på kunder	-630	-710
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-220	-319
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	211	-382
Investeringsstillgångar	-1 783	-1 078
Övriga tillgångar	49	-487
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	-1 564	1 817
Skulder till kreditinstitut	-374	331
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	1	-3
Derivatinstrument	-7	46
Skulder till kunder	216	265
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	142	104
Skulder för livförsäkringsrörelse	-1 148	303
Avsättningar och övriga skulder	-393	770
Betald inkomstskatt	-48	-36
Erhållna utdelningar	29	33
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	-2 563	-392
Kassaflöde från investeringar		
Likvida medel som hålls till förfall, ökningsar	-1	-
Likvida medel som hålls till förfall, minskningar	3	52
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	0	-
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-57	-55
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	10	1
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-45	-3
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, minskningar	-57	0
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökningsar	6 295	9 284
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-7 153	-8 840
Andels- och aktiekapital, ökningsar	403	2 278
Andels- och aktiekapital, minskningar	-440	-2 016
Utdelningar och räntor på andelskapital	0	-2
C. Kassaflöde från finansiering totalt	-951	704
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	-3 559	309
Förändring i finansiella tillgångar totalt	-3 559	309
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	8 708	4 176
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	5 148	4 485
Erhållna räntor	608	638
Betalda räntor	-463	-498
Likvida medel		
Kontanta medel*	5 051	4 373
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	97	111
Totalt	5 148	4 485

* Varav kontanta medel i skadeförsäkringsrörelse 9 miljoner euro (6) och kontanta medel i livförsäkringsrörelse 0 miljoner euro (12).

OP Gruppens segmentrapportering

Kapitaliseringen av segmenten baserar sig på den kapitaltäckningsanalys som OP Gruppen upprättat i enlighet med kreditinstitutslagen. Kapitalkraven enligt kapitaltäckningsanalysen har fördelats på rörelsesegmenten. Kapital har allokerats till bankrörelsen så att kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 19 % (18 %). Till skadeförsäkringsrörelsen har allokerats kapital så att solvensprocenten (SII) är 120. Livförsäkringsrörelsens solvensprocent är 130. Allokeringen av kapital inverkar på den interna ränta som segmentet betalar.

Rörelsesegmentens resultat- och balansräkning 1.1–31.3.2016

Resultaträkning, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Ränteintäkter	330	0	1	341	-86	587
Räntekostnader	52	5	0	349	-86	319
Räntenetto före nedskrivningar	279	-5	1	-8	0	267
- varav interna nettoresultat före skatt	-6	-4	1	9	0	0
Nedskrivningar av fordringar	10	0	-	0	0	11
Räntenetto efter nedskrivningar	268	-5	1	-8	0	257
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	-	152	-	0	-10	142
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-	-	-	-	91	91
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	-	-	48	-	-48	0
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	202	-14	-	-21	15	183
Provisionsintäkter från fonder och kapitalförvaltning	-	-	43	-	-43	0
Provisionsintäkter från livförsäkring	-	-	51	-	-51	0
Provisionskostnader	-	-	-47	-	47	0
Nettointäkter från handel	-22	0	0	25	11	15
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	0	0	6	-4	9
Övriga rörelseintäkter	6	2	3	117	-118	10
Personalkostnader	120	26	8	47	0	201
Övriga administrationskostnader	98	31	12	54	-89	106
Övriga rörelsekostnader	52	19	7	20	-29	70
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus	42	-	0	-	6	48
Andel av intresseföretagens resultat	1	0	0	0	0	2
Resultat före skatt	151	59	75	-1	0	284
Inkomstskatt						54
Periodens vinst						229

Balansräkning 31.3.2016, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Kontanta medel	108	0	-	4 935	-	5 042
Fordringar på kreditinstitut	5 488	6	33	11 275	-16 457	344
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	89	-	0	923	-6	1 006
Derivatinstrument	574	-	-	5 868	-463	5 979
Fordringar på kunder	76 052	0	0	869	-1 097	75 825
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-	4 664	0	-	-363	4 302
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-	-	14 135	-	-603	13 533
Investeringsstillgångar	6 366	16	1	18 309	-10 332	14 360
Investeringar i intresseföretag	42	2	28	0	21	93
Immateriella tillgångar	63	693	375	282	-3	1 410
Materiella tillgångar	489	46	17	299	-13	838
Övriga tillgångar	255	9	30	1 576	-476	1 395
Skattefordringar	66	7	13	57	28	170
Tillgångar totalt	89 591	5 444	14 632	44 392	-29 763	124 296

Balansräkning 31.3.2016, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Skulder till kreditinstitut	10 474	-	-	6 106	-15 282	1 298
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	-	-	0	1	-	1
Derivatinstrument	255	-	-	5 765	-505	5 514
Skulder till kunder	53 634	-	0	6 401	-1 599	58 436
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	3 578	-	-	-9	3 569
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	13 367	-	-48	13 318
Skuldebrev emitterade till allmänheten	10 291	-	-	17 504	-1 092	26 703
Avsättningar och övriga skulder	1 838	80	36	2 063	-492	3 527
Skatteskulder	416	87	84	299	14	899
Andelskapital	254	-	-	5 857	-6 007	104
Efterställda skulder	82	135	271	1 554	-497	1 545
Skulder totalt	77 244	3 880	13 758	45 549	-25 517	114 915
Eget kapital						9 381

Rörelsesegmentens resultat- och balansräkning 1.1–31.3.2015

Resultaträkning, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Ränteintäkter	700	0	0	99	-156	644
Räntekostnader	428	6	1	108	-155	388
Räntenetto före nedskrivningar	272	-6	-1	-9	-1	256
- varav interna nettoresultat före skatt	-6	-5	0	10	0	0
Nedskrivningar av fordringar	22	-	-	0	0	21
Räntenetto efter nedskrivningar	250	-6	-1	-9	0	234
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	-	162	-	-1	8	169
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-	-	0	-	104	104
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	-	-	65	-	-65	-
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	184	-12	-	4	24	199
Provisionsintäkter från fonder och kapitalförvaltning	-	-	43	-	-43	-
Provisionsintäkter från livförsäkring	-	-	48	-	-48	-
Provisionskostnader	-	-	-43	-	43	-
Nettointäkter från handel	39	-	0	-4	-12	24
Nettointäkter från placeringsverksamhet	11	-	0	9	-1	19
Övriga rörelseintäkter	8	1	0	120	-117	12
Personalkostnader	123	30	9	52	0	214
Övriga administrationskostnader	90	30	11	63	-93	102
Övriga rörelsekostnader	50	18	9	31	-26	82
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus	40	-	0	-	5	46
Andel av intresseföretagens resultat	3	0	0	-	0	4
Resultat före skatt	192	66	93	-28	-3	320
Inkomstskatt						63
Periodens vinst						257

Balansräkning 31.3.2015, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Kontanta medel	121	0	-	4 234	-	4 355
Fordringar på kreditinstitut	4 478	5	30	10 366	-14 399	480
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	546	-	-	-132	-11	403
Derivatinstrument	7 905	-	-	320	-495	7 731
Fordringar på kunder	71 984	-	0	533	-1 160	71 357
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-	4 493	-	0	-364	4 129
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-	-	13 146	-	-644	12 502
Investeringsstillgångar	5 223	16	0	13 731	-8 454	10 516
Investeringar i intresseföretag	38	2	28	-	0	68
Immateriella tillgångar	64	702	366	203	-3	1 331
Materiella tillgångar	486	50	9	263	-13	795
Övriga tillgångar	1 225	8	45	1 532	-287	2 523
Skattefordringar	114	7	7	41	29	198
Tillgångar totalt	92 184	5 283	13 631	31 093	-25 802	116 389

Balansräkning 31.3.2015, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Skulder till kreditinstitut	11 210	-	-	5 080	-14 184	2 106
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	1	-	-	-	-	1
Derivatinstrument	6 866	-	-	337	-517	6 685
Skulder till kunder	49 439	-	8	2 954	-972	51 429
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	3 381	-	-	-21	3 360
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	12 375	-	-37	12 338
Skuldebrev emitterade till allmänheten	9 954	-	-	17 088	-987	26 054
Avsättningar och övriga skulder	2 562	82	51	2 081	-302	4 474
Skatteskulder	449	120	95	346	6	1 016
Andelskapital	313	-	-	4 606	-4 750	169
Efterställda skulder	69	50	91	1 058	-222	1 046
Skulder totalt	80 862	3 633	12 619	33 551	-21 987	108 678
Eget kapital						7 711

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Delårsrapporten 1.1–31.3.2016 har upprättats med iakttagande av standarden IAS 34 (Delårsrapportering) och de principer för upprättandet av bokslutet som redogjorts för i koncernens bokslut 2015.

Delårsrapporten är oreviderad. Alla siffror i delårsrapporten har avrundats och därför kan summan av enskilda tal avvika från den summa som angetts.

Not 2. OP Gruppens nyckeltal och formler för nyckeltalen

	1–3/2016	1–3/2015
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	9,9	14,0
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde, %	5,7	13,3
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,74	0,92
Kostnadernas andel av intäkterna, %	52	51
Antalet anställda i genomsnitt	12 150	12 220
på heltid	11 362	11 318
på deltid	788	902
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde, %	$\frac{\text{Periodens totalresultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	
Soliditet, %	$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Balansomslutning}} \times 100$	
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Personalkostnader + övriga administrationskostnader + övriga rörelsekostnader}}{\text{Räntenetto + nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse + nettointäkter från livförsäkringsrörelse + provisionsintäkter och -kostnader, netto + nettointäkter från handel + nettointäkter från placeringsverksamhet + övriga rörelseintäkter + andel av intresseföretagens resultat}} \times 100$	
Kärnprimärkapital, % (CET1)*	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	
Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}} \times 100$	
Avkastning på ekonomiskt kapital, %	$\frac{\text{Resultat och kundbonus efter skatt (12 månaders glidande)}}{\text{Ekonomiskt kapital i snitt}} \times 100$	

*Kärnprimärkapital (CET1) enligt definitionen i artikel 26 och totalt riskvägt exponeringsbelopp enligt definitionen i artikel 92 i EU:s förordning 575/2013.

Skadeförsäkring:

Totalkostnadsprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	Skadeprocent + driftskostnadsprocent Riskprocent + omkostnadsprocent	
Skadeprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
Driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader + avskrivningar/justeringar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
Riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar), %	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent	
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar), %	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$	x 100
Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$	x 100
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$	x 100
Omkostnadsprocent, %	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$	x 100
Solvensprocent	$\frac{\text{Solvenskapital}}{\text{Premieintäkter}} \times 100$	x 100
Solvensprocent, %*)	$\frac{\text{Kapitalbas}}{\text{Kapitalkrav (SCR)}} \times 100$	x 100
*) Enligt Solvens II-förslaget		
Livförsäkring:		
Omkostnadsprocent, %	$\frac{\text{Driftskostnader före förändringen i aktiverade anskaffningsutgifter för försäkringar + kostnader för ersättningshandläggning}}{\text{Belastningsinkomst}} \times 100$	x 100

Not 3. Räntenetto

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015
Lån och fordringar	304	322
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	1	-1
Skuldebrev	37	44
Derivat (netto)		
Derivatinstrument som innehas för handel	32	21
Derivat för säkringsredovisning	17	15
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	1	1
Negativa räntor, netto	-5	-
Skulder till kreditinstitut	-1	-1
Skulder till kunder	-28	-40
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-77	-90
Efterställda skulder	-11	-9
Kapitallån	-2	-2
Finansiella skulder för handel	0	0
Övriga (netto)	0	-3
Räntenetto utan derivat i säkringsredovisning	267	256
Säkringsinstrument	-8	-4
Värdförändringar i de säkrade posterna	8	3
Räntenetto	267	256

Not 4. Nedskrivningar av fordringar

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015
Fordringar som nedskrivits som kredit- och garantiförluster	11	17
Återföringar av fordringar som avskrivits	-3	-3
Ökning av individuella nedskrivningar	19	24
Minskning av individuella nedskrivningar	-13	-17
Gruppvisa nedskrivningar	-3	1
Totalt	11	21

Not 5. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015
Premieintäkter, netto		
Premieinkomst	628	629
Återförsäkrares andel	-21	-22
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-269	-281
Återförsäkrares andel	9	10
Totalt	347	336
Skadeförsäkringsersättningar, netto		
Betalda ersättningar	214	209
Återförsäkrares andel	-3	-9
Förändring i avsättning för oreglerade skador	16	-3
Återförsäkrares andel	-5	15
Totalt	222	212
Nettointäkter från skadeförsäkringens placeringsverksamhet		
Räntor	11	11
Utdelningar	11	10
Fastigheter	1	1
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	15	8
Aktier och andelar	1	31
Lån och fordringar	-	-
Fastigheter	0	-
Derivatinstrument	3	-1
Värderingsvinster och -förluster		
Skuldebrev	-2	2
Aktier och andelar	-1	-1
Lån och fordringar	0	1
Fastigheter	1	-1
Derivatinstrument	-8	-6
Nedskrivningar	-4	0
Övriga	0	0
Totalt	28	56
Upplösning av diskontering	-9	-10
Övriga	-2	-2
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	142	169

Not 6. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015
Premieinkomst	245	376
Återförsäkrarens andel	-5	-5
Totalt	241	371
Försäkringsersättningar		
Betalda ersättningar	-387	-207
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-3	-1
Återförsäkrarens andel	2	3
Förändring i försäkringssskulden		
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-917	-806
Återförsäkrarens andel	0	4
Totalt	-1 306	-1 009
Övriga	1 209	-168
Totalt	144	-805
Nettointäkter från livförsäkringens placeringsverksamhet		
Räntor	15	11
Utdelningar	15	16
Fastigheter	0	1
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	10	10
Aktier och andelar	2	45
Lån och fordringar	-	1
Derivatinstrument	36	-25
Värderingsvinster och -förluster		
Skuldebrev	11	2
Lån och fordringar	-1	0
Fastigheter	1	0
Derivatinstrument	115	85
Nedskrivningar	-8	-4
Övriga	0	0
Tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringar		
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	-29	31
Värderingsvinster och -förluster	-234	721
Övriga	15	14
Totalt	-53	909
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	91	104

Not 7. Provisionsintäkter och -kostnader, netto

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015
Provisionsintäkter		
Utlåning	52	52
Inlåning	1	1
Betalningsrörelse	62	60
Värdepappersförmedling	3	7
Värdepappersemissioner	2	3
Fonder	35	34
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	21	24
Försäkringsförmedling	27	31
Garantier	5	5
Övriga	20	22
Provisionsintäkter totalt	227	239
Provisionskostnader		
Betalningsrörelse	17	14
Värdepappersförmedling	5	3
Värdepappersemissioner	0	0
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	4	5
Försäkringsrörelsen	10	10
Övriga	8	7
Provisionskostnader totalt	44	39
Provisionsintäkter och -kostnader, totalt, netto	183	199

Not 8. Nettointäkter från handel

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	-2	1
Aktier och andelar	0	2
Derivatinstrument	10	44
Värdeförändringar		
Skuldebrev	4	0
Aktier och andelar	-1	4
Derivatinstrument	-5	-25
Utdelningar	0	0
Nettointäkter från valutaverksamhet	9	-3
Totalt	15	24

Not 9. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	4	4
Aktier och andelar	2	7
Utdelningar	2	7
Nedskrivningar	0	0
Redovisade till det upplupna anskaffningsvärdet		
Realisationsvinster och -förluster	0	-2
Totalt	8	16
Förvaltningsfastigheter		
Hysesintäkter	11	11
Kostnader för vederlag och skötsel	-9	-7
Värdeförändringar, realisations-vinster och -förluster	-1	0
Övriga	0	0
Totalt	0	3
Nettointäkter från placeringverksamhet	9	19

Not 10. Övriga rörelseintäkter

Milj. €	1-3/2016	1-3/2015
Intäkter från rörelsefastigheter och kontor i eget bruk	3	4
Hysesintäkter från tillgångar som hyrts ut med operationella leasingavtal	1	1
Övriga	6	6
Totalt	10	12

Not 11. Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder

Milj. €	Lån och fordringar	Investe- ringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar som redo- visas till verkligt värde via resultat- räkningen	Finansiella tillgångar som kan säljas	Säkrings- instru- ment	Totalt
Tillgångar						
Kontanta medel	5 042	-	-	-	-	5 042
Fordringar på kreditinstitut	344	-	-	-	-	344
Derivatinstrument	-	-	5 317	-	662	5 979
Fordringar på kunder	75 825	-	-	-	-	75 825
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	899	-	196	3 207	-	4 302
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	201	-	9 587	3 745	-	13 533
Skuldebrev	-	105	937	13 168	-	14 210
Aktier och andelar	-	-	69	572	-	641
Övriga finansiella tillgångar	1 395	-	-	-	-	1 395
Finansiella tillgångar	83 706	105	16 105	20 691	662	121 271
Andra tillgångar än finansiella instrument						3 025
Totalt 31.3.2016	83 706	105	16 105	20 691	662	124 296
Totalt 31.12.2015	89 632	108	15 110	19 760	536	125 145

Milj. €	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultat-räkningen	Övriga skulder	Säkrings- instru- ment	Totalt
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	-	1 298	-	1 298
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	1	-	-	1
Derivatinstrument	5 151	-	363	5 514
Skulder till kunder	-	58 436	-	58 436
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	0	3 569	-	3 569
Skulder för livförsäkringsrörelse	8 287	5 031	-	13 318
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-	26 703	-	26 703
Efterställda skulder	-	1 545	-	1 545
Övriga finansiella skulder	-	2 724	-	2 724
Finansiella skulder	13 440	99 307	363	113 109
Andra skulder än finansiella skulder				1 806
Totalt 31.3.2016	13 440	99 307	363	114 915
Totalt 31.12.2015	13 683	101 786	352	115 822

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av mars 595 miljoner euro (441) högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 12. Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden

31.3.2016, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	495	498	14	1 006
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	-	-
Livförsäkringsrörelsen*	6 614	2 681	22	9 318
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	11	5 790	178	5 979
Skadeförsäkringsrörelsen	-	27	-	27
Livförsäkringsrörelsen	-	121	-	121
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	12 069	1 382	288	13 739
Skadeförsäkringsrörelsen	1 582	1 386	239	3 207
Livförsäkringsrörelsen	1 825	1 477	443	3 745
Totalt	22 596	13 362	1 184	37 142

* Inkluderar 8 257 miljoner euro i verkligt värde för placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringsavtal, fördelat enligt 6 040 miljoner euro på nivå 1 och 2 217 miljoner euro på nivå 2.

Tillgångarnas verkliga värden

31.12.2015, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	616	291	21	928
Skadeförsäkringsrörelsen	-	0	-	0
Livförsäkringsrörelsen*	6 425	2 215	-	8 640
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	2	5 518	176	5 696
Skadeförsäkringsrörelsen	0	9	-	9
Livförsäkringsrörelsen	0	57	-	58
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	9 757	1 746	294	11 796
Skadeförsäkringsrörelsen	1 563	1 397	252	3 212
Livförsäkringsrörelsen	2 401	1 891	460	4 751
Totalt	20 763	13 124	1 203	35 090

* Inkluderar 8 640 miljoner euro i verkligt värde för placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringsavtal, fördelat enligt 6 425 miljoner euro på nivå 1 och 2 215 miljoner euro på nivå 2.

Skuldernas verkliga värden 31.3.2016,

milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	-	1	-	1
Livförsäkringsrörelsen*	5 902	2 385	-	8 287
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	31	5 347	136	5 514
Skadeförsäkringsrörelsen	-	0	-	0
Livförsäkringsrörelsen	0	0	-	0
Totalt	5 934	7 733	136	13 802

Skuldernas verkliga värden

31.12.2015, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Livförsäkringsrörelsen*	6 444	2 222	-	8 666
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	35	5 175	135	5 345
Skadeförsäkringsrörelsen	0	4	-	4
Livförsäkringsrörelsen	-	20	-	20
Totalt	6 480	7 421	135	14 035

*Inkluderar verkliga värden för skulder för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal.

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats på börser, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificerats till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består av prisuppgifter från utomstående.

Omklassificeringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika nivåer anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar, milj. €	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				Finansiella tillgångar som kan säljas		Tillgångar totalt
	Bankrörelsen		Försäkringsrörelsen*		Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen*	
	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen*	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen			
Ingående balans 1.1.2016	21	22	176	-	294	686	1 199
Resultaträkningens nettointäkter	-7	-	2	-	0	-6	-12
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	-	-	-	-	0	-7	-8
Förvärv	-	-	-	-	-	29	29
Försäljningar	-	-	-	-	0	-19	-19
Omklassificering till Nivå 3	-	-	-	-	9	-	9
Omklassificering från Nivå 3	-	-	-	-	-14	-	-14
Utgående balans 31.3.2016	14	22	178	-	288	682	1 184

*De ingående balanserna är ändrade till följd av klassificeringen av portföljen och konsolideringen Otso Infrastruktuuri I Ky i koncernen.

Finansiella skulder, milj. €	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				Derivatinstrument		Skulder totalt
	Bankrörelsen		Försäkringsrörelsen		Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	
	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen			
Ingående balans 1.1.2016	-	-	-	-	135	-	135
Resultaträkningens nettointäkter	-	-	-	-	1	-	1
Utgående balans 31.3.2016	-	-	-	-	136	-	136

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.3.2016

Milj. €	Ränte-netto eller Netto-intäkter från handel	Netto-intäkter från placeringssamhet	Netto-intäkter från skadeförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde		Netto-intäkter från tillgångar och skulder som innehåses vid periodens slut
					Förändring i	Förändring i	
Realiserade nettointäkter	-7	-	0	-6	-	-	-14
Orealiserade nettointäkter	1	0	-1	-6	-8	-	-14
Nettointäkter totalt	-7	0	-2	-12	-8	-	-28

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2016.

Not 13. Derivatinstrument

31.3.2016, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	44 643	75 986	55 011	175 641	5 233	4 618
Clearas via central motpart	7 469	28 368	23 930	59 768	1 238	1 395
Valutaderivat	26 935	10 511	5 712	43 157	1 403	1 493
Aktie- och indexbundna derivat	193	6	-	199	12	0
Kreditderivat	19	188	66	274	11	9
Övriga derivat	374	471	2	847	78	54
Derivat totalt	72 164	87 163	60 791	220 118	6 738	6 174

31.12.2015, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	38 498	83 365	58 255	180 119	4 408	3 977
Clearas via central motpart	7 712	26 807	24 664	59 183	890	863
Valutaderivat	30 956	9 766	6 706	47 428	1 528	1 479
Aktie- och indexbundna derivat	282	6	-	288	15	-
Kreditderivat	15	126	82	223	10	13
Övriga derivat	185	722	14	921	83	61
Derivat totalt	69 936	93 985	65 057	228 979	6 043	5 530

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Not 14. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Finansiella tillgångar

31.3.2016, milj. €	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från netto som redovisas i balansräkningen**		Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		Netto
	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter	
Derivat i bankrörelsen	7 193	-1 214	5 979	-3 536	1 546
Derivat i livförsäkringsrörelsen	121	-	121	0	120
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	27	-	27	-	27
Derivat totalt	7 340	-1 214	6 126	-3 536	1 693

Finansiella skulder

31.3.2016, milj. €	Finansiella skulder, brutto, som avdras från netto som redovisas i balansräkningen**		Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen		Netto
	Finansiella skulder, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter	
Derivat i bankrörelsen	6 891	-1 377	-3 536	-1 174	803
Derivat i livförsäkringsrörelsen	0	-	-20	-	-20
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	0	-	-3	-	-2
Derivat totalt	6 892	-1 377	-3 559	-1 174	782

Finansiella tillgångar

31.12.2015, milj. €	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen					
	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 567	-870	5 696	-3 389	-1 030	1 277
Derivat i livförsäkringsrörelsen	58	-	58	-20	-	37
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	9	-	9	-3	-	6
Derivat totalt	6 633	-870	5 763	-3 412	-1 030	1 321

Finansiella skulder

31.12.2015, milj. €	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen					
	Finansiella skulder, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 185	-840	5 345	-3 389	-1 061	895
Derivat i livförsäkringsrörelsen	20	-	20	-20	-	0
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	4	-	4	-3	-	1
Derivat totalt	6 209	-840	5 369	-3 412	-1 061	896

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt -151 (22) miljoner euro.

**Verkligt värde utan upplupen ränta.

*** OP Gruppen har som praxis att ingå allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

OP Gruppen övergick i februari 2013 till clearing via centrala motparter i enlighet med EMIR-förordningen (Förordning (EU) nr 648/2012). Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House. I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan OP Gruppen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, OP Gruppens egna eller Finansbranschens Centralförbunds allmänna villkor för derivatkontrakt. På basis av de här villkoren kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Not 15. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

Fordringsstock						
	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)	Totalt	Individuella nedskrivningar	Gruppvisa nedskrivningar	Balansvärde
31.3.2016						
Fordringar						
Fordringar på kreditinstitut	346	-	346	-	1	344
Fordringar på kunder	74 562	619	75 181	446	53	74 682
varav bankgarantifordringar	6	16	22	17	1	4
Finansiell leasing	1 143	-	1 143	-	-	1 143
Totalt	76 050	619	76 669	446	54	76 169
Fordringar sektorvis						
Företag	25 936	465	26 401	364	31	26 006
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	991	0	991	0	2	990
Hushåll	47 776	147	47 924	78	21	47 825
Icke-vinstsyftande samfund	671	7	677	4	1	673
Offentlig sektor	675	-	675	-	0	675
Totalt	76 050	619	76 669	446	54	76 169

Fordringsstock						
	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)	Totalt	Individuella nedskrivningar	Gruppvisa nedskrivningar	Balansvärde
31.12.2015						
Fordringar						
Fordringar på kreditinstitut	426	-	426	-	1	426
Fordringar på kunder	73 903	620	74 523	441	56	74 082
varav bankgarantifordringar	6	17	23	18	0	5
Finansiell leasing	1 166	-	1 166	-	-	1 166
Totalt	75 495	620	76 115	441	57	75 674
Fordringar sektorvis						
Företag	25 491	471	25 961	358	32	25 603
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	1 124	0	1 124	0	2	1 124
Hushåll	47 528	143	47 671	79	22	47 592
Icke-vinstsyftande samfund	665	6	671	4	1	668
Offentlig sektor	688	-	688	-	0	688
Totalt	75 495	620	76 115	441	57	75 674

Problemfordringar 31.3.2016, milj. €	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder, totalt (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		615	615	240	375
Sannolikt obetalda		468	468	159	309
Lånefordringar som beviljats eftergift	1 410	228	1 638	47	1 591
Totalt	1 410	1 311	2 721	446	2 275

Problemfordringar 31.12.2015, milj. €	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder, totalt (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		543	543	223	319
Sannolikt obetalda		499	499	175	325
Lånefordringar som beviljats eftergift	1 310	191	1 501	43	1 458
Totalt	1 310	1 233	2 543	441	2 102

Nyckeltal, %	31.3.2016	31.12.2015
Individuella nedskrivningar, % av problemfordringar	16,4 %	17,3 %

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som avtal som sannolikt blir obetalade rapporteras avtal i de svagaste kreditklasserna (F för privatkunder och 11–12 för övriga). Som lånefordringar som beviljats en eftergift rapporteras fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån.

Not 16. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015
Placeringar		
Lån och övriga fordringar	32	23
Aktier och andelar	411	480
Fastigheter	169	170
Skuldebrev	2 599	2 548
Derivatinstrument	27	9
Övriga andelar	197	185
Totalt	3 435	3 414
Övriga tillgångar		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31	33
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	606	436
Återförsäkringsverksamhet	126	106
Kassa och banktillgodohavanden	9	5
Övriga fordringar	95	73
Totalt	867	653
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	4 302	4 067

Not 17. Tillgångar i livförsäkringsrörelse

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015
Placeringar		
Lån och övriga fordringar	54	78
Aktier och andelar	1 043	1 222
Fastigheter	148	146
Skuldebrev	3 764	3 529
Derivatinstrument	121	58
Totalt	5 129	5 033
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar		
Aktier, andelar och övriga placeringar	8 257	8 640
Övriga tillgångar		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	63	66
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	4	5
Återförsäkringsverksamhet	81	81
Kassa och banktillgodohavanden	-	33
Totalt	147	185
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	13 533	13 858

Not 18. Skulder för skadeförsäkringsrörelse

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015
Avsättningar för oreglerade skador		
Avsättningar för pensioner	1 402	1 386
Övriga avsättningar för oreglerade skador	980	970
Räntekomplettering*	30	0
Totalt	2 412	2 357
Avsättning för intjänade premier	830	560
Övriga skulder	328	242
Totalt	3 569	3 159

* Värdet av försäkringsskuldens säkringar.

Not 19. Skulder för livförsäkringsrörelse

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015
Skuld för fondförsäkringar	8 029	7 194
Placeringsavtal	258	1 473
Försäkringsskuld	4 879	4 788
Övriga skulder	153	79
Totalt	13 318	13 532

Räntekompletteringarna av försäkringsskulden var vid rapportperiodens slut 397 miljoner euro (401). En uppgång på en procentenhet i räntorna minskar värdet på försäkringsskulden med 334 miljoner euro (280). Talen ovan innehåller inte den försäkringsskuld som överfördes från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi 31.12.2015 och som hör till den del av OP-Livförsäkrings balansräkning som skiljts åt från resten av balansräkningen.

Not 20. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015
Obligationslån	11 767	12 164
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	9 092	9 003
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP	5 845	6 539
Totalt	26 703	27 706

Not 21. Fonden för verkligt värde efter skatt

Finansiella tillgångar som kan säljas				
Milj. €	Skuldebrev	Aktier, andelar och fonder	Säkring av kassaflödet	Totalt
Ingående balans 1.1.2015	139	206	80	425
Förändringar i verkligt värde	98	109	16	223
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-10	-55	-	-64
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	-	2	-	2
Överföringar till räntenetto	-	-	-9	-9
Uppskjuten skatt	-18	-11	-1	-30
Utgående balans 31.3.2015	210	251	86	546

Finansiella tillgångar som kan säljas				
Milj. €	Skuldebrev	Aktier, andelar och fonder	Säkring av kassaflödet	Totalt
Ingående balans 1.1.2016	31	142	69	242
Förändringar i verkligt värde	83	-27	26	82
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-13	-16	-	-29
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	-	8	-	8
Överföringar till räntenetto	-	-	-10	-10
Uppskjuten skatt	-14	7	-3	-10
Utgående balans 31.3.2016	87	114	82	282

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 353 miljoner euro (302) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 70 miljoner euro (60). Vid slutet av rapportperioden ingick i fonden för verkligt värde totalt 237 miljoner euro (245) i positiva värdeförändringar och totalt 46 miljoner euro (21) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument.

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna och resultatförda nedskrivningar.

Not 22. Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitaltäckningen för kreditinstitut har för OP-sammanslutningen redovisats i enlighet med EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) (CRR).

Kapitalbas, milj. €	31.3.2016	31.12.2015	Förändring, eur
OP Gruppens kapitalbas	9 381	9 324	57
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-113	-200	87
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-82	-69	-13
Tilläggsandelskapital på vilka tillämpas övergångsbestämmelse och andelskapital som inte hör till egna kapital	104	143	-39
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	9 290	9 197	92
Immateriella tillgångar	-535	-518	-18
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-88	-131	44
Planerad vinstutdelning och obetald vinstutdelning från föregående räkenskapsperiod	-48	-66	18
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-309	-306	-3
Kärnprimärkapital (CET1)	8 309	8 176	134
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	121	141	-20
Primärkapitaltillskott (AT1)	121	141	-20
Primärkapital (T1)	8 430	8 316	114
Debenturlån	1 252	1 253	0
Supplementärkapital (T2)	1 252	1 253	0
Kapitalbas totalt	9 682	9 569	113

Från kärnprimärkapitalet (CET1) har dragits av en försiktig värderingsjustering på 62 (69) miljoner euro.

På tilläggsandelskapital och kapitallån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument. Av dem har högst 60 procent av det belopp som var i omlopp 31.12.2012 räknats till kapitalbasen.

Riskvägt exponeringsbelopp, milj. €	31.3.2016	31.12.2015	Förändring,
			%
Kredit- och motpartsrisk	36 975	36 445	1
Schablonmetoden (SA)	3 017	3 026	0
Exponeringar mot stater och centralbanker	32	27	16
Institutexponeringar	18	29	-39
Företagsexponeringar	1 732	1 838	-6
Hushållsexponeringar	902	910	-1
Aktieexponeringar *)	76	72	6
Övriga**)	257	151	70
Internmetoden (IRB)	33 958	33 418	2
Institutexponeringar	1 083	1 149	-6
Företagsexponeringar	20 084	19 587	3
Hushållsexponeringar	4 061	3 976	2
Aktieexponeringar *)	7 453	7 412	1
Övriga	1 277	1 294	-1
Marknads- och avvecklingsrisken, schablonmetoden	1 631	1 464	11
Operativ risk, schablonmetoden	3 674	3 521	4
Övriga risker***)	332	394	-16
Totalt	42 612	41 824	2

*) Riskvikten för aktieexponeringar inkluderar 6,5 miljarder euro för OP Gruppens interna investeringar i försäkringsföretag.

***) Av riskvikten i posten Övriga består 201 miljoner euro (100) av uppskjutna skattefordringar som behandlas med riskvikten 250 procent av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

***) Värdejustering av exponeringar (CVA)

Relationstal, %	31.3.2016	31.12.2015	Förändring,
			%-enhet
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,5	19,5	0,0
Tier 1-kapitalrelation	19,8	19,9	-0,1
Kapitalrelation	22,7	22,9	-0,2

Relationstal utan övergångsbestämmelser, %	31.3.2016	31.12.2015	Förändring,
			%-enhet
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,3	19,2	0,0
Tier 1-kapitalrelation	19,3	19,2	0,0
Kapitalrelation	22,2	22,2	0,0

Kapitalkrav, milj. €	31.3.2016	31.12.2015	Förändring,
			%
Kapitalbas	9 682	9 569	1
Kapitalkrav	5 331	4 394	21
Buffert för kapitalkrav	4 351	5 175	-16

Kapitalkravet består av minimikravet 8 %, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 %, O-SII-kapitalkravet 2,0 % och ländervisa kontryckliga buffertkrav för exponeringar i utlandet. O-SII-kapitalkravet trädde i kraft 1.1.2016.

Skuldsättning

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015	Förändring,
			%
Primärkapital (T1)	8 430	8 316	1,4
Exponeringar totalt	114 442	114 780	-0,3
Icke-riskvägd skuldsättningskvot, %	7,4	7,2	0,1

Den mätare som beskriver skuldsättningen, dvs. den icke-riskvägda skuldsättningskvoten (Leverage Ratio), redovisas enligt de nya utkasterna till bestämmelser. Enligt utkasterna till bestämmelser är miniminivån tre procent. Den icke-riskvägda skuldsättningskvoten har beräknats med siffrorna vid slutet av rapportperioden. Förändringen har angetts i procentenheter.

I kapitalbas och totalt riskvägt exponeringsbelopp ingår kapitaltäckningssiffrorna för de nya medlemsbanker som övergått som medlemmar till sammanslutningen 19.5.2015. De nya medlemsbankernas inverkan på kapitalbasen var 134 miljoner euro (127) och på de riskvägda posterna 488 miljoner euro (481). I åtagandena under skuldsättning ingår 889 miljoner euro (885) i åtagandena från de nya medlemsbankerna.

Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)

Alla hushållsexponeringar

31.3.2016

Ratingklass	Expo- nerings- belopp (EAD), milj. €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt*, %	LGD i snitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, milj. €
Privatkunder totalt	47 942	85,8	0,8	15,0	3 609	7,5	139
A	30 258	85,9	0,0	13,5	456	1,5	1
B	10 155	85,6	0,1	15,9	477	4,7	2
C	3 765	84,7	0,5	19,0	557	14,8	4
D	2 076	81,4	2,3	19,9	713	34,4	9
E	1 326	78,4	20,9	20,1	1 046	78,9	54
F	362	-	100,0	24,3	360	99,2	68
Företagskunder totalt	1 546	71,4	3,6	23,2	452	29,3	25
2,5-5,5	514	70,9	0,3	14,8	36	7,0	0
6,0-7,0	620	70,4	1,2	26,3	147	23,7	2
7,5-8,5	240	74,2	4,9	28,6	98	40,8	3
9,0-10,0	118	74,0	28,3	27,7	80	67,4	9
11,0-12,0	53	-	100,0	33,5	91	173,2	11
Totalt	49 488	84,7	0,9	15,2	4 062	8,2	164

Alla hushållsexponeringar

31.12.2015

Ratingklass	Expo- nerings- belopp (EAD), milj. €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt*, %	LGD i snitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, milj. €
Privatkunder totalt	47 420	85,6	0,8	14,7	3 519	7,4	136
A	30 327	85,2	0,0	13,2	446	1,5	1
B	9 697	86,7	0,1	15,6	449	4,6	2
C	3 685	89,4	0,5	18,9	540	14,7	3
D	2 033	84,0	2,3	19,9	697	34,3	9
E	1 346	78,1	21,1	19,9	1 053	78,3	55
F	333	-	100,0	25,0	334	100,5	65
Företagskunder totalt	1 543	70,8	3,9	23,0	457	29,6	26
2,5-5,5	507	71,1	0,3	14,6	35	6,9	0
6,0-7,0	603	69,5	1,2	25,9	141	23,3	2
7,5-8,5	249	72,7	4,9	28,7	102	41,0	4
9,0-10,0	130	72,8	28,2	27,4	87	66,8	10
11,0-12,0	54	-	100,0	32,9	92	172,2	11
Totalt	48 963	84,4	0,9	14,9	3 976	8,1	162

* I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

31.3.2016

Ratingklass	Expo- nerings- belopp (EAD), milj. €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt*, %	LGD i snitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, milj. €
1,0–2,0	1 051	92,2	0,0	43,9	151	14,4	0
2,5–5,5	17 449	74,7	0,2	44,5	7 156	41,0	17
6,0–7,0	6 543	72,2	1,3	44,2	5 712	87,3	36
7,5–8,5	4 424	71,6	4,5	44,3	5 531	125,0	88
9,0–10,0	812	56,9	22,3	43,9	1 534	188,9	80
11,0–12,0	736	57,3	100,0	45,2	0	0,0	333
Totalt	31 014	74,0	1,7	44,4	20 084	64,8	553

31.12.2015

Ratingklass	Expo- nerings- belopp (EAD), milj. €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt*, %	LGD i snitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, milj. €
1,0–2,0	1 042	91,6	0,0	44,7	152	14,6	0
2,5–5,5	16 922	70,8	0,2	44,5	7 035	41,6	17
6,0–7,0	6 269	71,3	1,3	44,3	5 491	87,6	35
7,5–8,5	4 299	70,3	4,5	44,4	5 369	124,9	86
9,0–10,0	819	58,9	22,8	44,0	1 541	188,0	82
11,0–12,0	745	58,5	100,0	45,2	0	0,0	337
Totalt	30 096	71,1	1,7	44,5	19 587	65,1	557

* I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

Not 23. Försäkringsbolagens solvens

Milj. €	31.3.2016		31.12.2015	
	Livför- säkrings- rörelsen	Skade- försäkrings- rörelsen	Livför- säkrings- rörelsen	Skade- försäkrings- rörelsen
Medräkningsbara kapitalbasmedel	1 360	1 184	1 419	1 177
Solvenskapitalkrav (SCR)				
Marknadsrisk	679	431	665	472
Försäkringsrisk	479	303	432	300
Motpartsrisk	27	27	27	27
Operativ risk	20	44	20	45
Diversifieringseffekter och förlusttäckningskapacitet	-457	-93	-452	-129
Totalt	748	712	692	714
Buffert för SCR	611	471	727	463
SCR-relation, %	182 %	166 %	205 %	165 %

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna för Solvens II. Det utjämningsbelopp som påverkar kapitalbasmedlen baserar sig på en bedömning enligt de nya bestämmelserna. I siffrorna för skadeförsäkringsrörelsen ingår också siffrorna för OVY Försäkring.

Not 24. OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015	Förändring, eur
OP Gruppens egna kapital	9 381	9 324	57
Andelskapital, kapitallån, eviga lån och debenturlån	1 488	1 547	-59
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-134	-70	-65
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 372	-1 356	-16
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen	550	728	-178
Planerad utdelning	-48	-66	18
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen*	-24	-57	32
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-283	-280	-3
Konglomeratets kapitalbas totalt	9 557	9 769	-213
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten**	4 516	3 707	808
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen***	1 461	1 406	55
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas	5 976	5 113	863
Konglomeratets kapitaltäckning	3 580	4 656	-1 076
Konglomeratets kapitalrelation (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	160	191	-31

* Överskott i pensionsansvar, Förvaltningsfastigheternas värdeförändring, Värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde.

** Riskvägda poster x 12,5 %.

*** Bedömning av SCR enligt Solvens II

Jämförelseåret har redovisats i enlighet med Solvens II. Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna. Förändringen i kapitaltäckningen har angetts i procentenheter.

Not 25. Ställda säkerheter

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Inteckningar	1	1
Panter	1	5
Krediter (säkerhet för covered bonds)	10 006	10 053
Övriga	778	671
Övriga ställda säkerheter		
Panter *	3 555	3 969
Ställda säkerheter totalt	14 341	14 699
Övriga skulder med säkerhet	481	507
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	9 092	9 003
Skulder med säkerhet totalt	9 573	9 510

* varav 2 000 miljoner euro utgör säkerhet för den dagsinterna limiten.

Not 26. Åtaganden utanför balansräkningen

Milj. €	31.3.2016	31.12.2015
Garantier	808	764
Garantiansvar	1 675	1 848
Panter	0	1
Kreditlöften	11 177	10 042
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	266	194
Övriga åtaganden	426	587
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	14 352	13 436

Not 27. Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, ledningen och övriga närstående företag. Till OP Gruppens ledning räknas OP Gruppens chefsdirektör (ordförande för OP Andelslags direktion), OP Andelslags verkställande direktör, ledamöterna och ersättarna i direktionen, ledamöterna i förvaltningsrådet samt deras nära familjemedlemmar. Till ledningens närstående räknas också bolag, i vilka den som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa och OP-Eläkesäätö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Inga väsentliga förändringar har skett i närståendetransaktionerna efter 31.12.2015.

Chefsdirektör Reijo Karhinen presenterar OP Gruppens resultat vid en presskonferens för medierna 27.4.2016 kl. 11.00 på adressen Gebhardsplatsen 1, Vallgård, Helsingfors.

OP Företagsbanken Abp offentliggör en egen bokslutskommuniké.

Finansiell information 2016

Delårsrapporterna 2016 offentliggörs följande dagar:

Delårsrapport 1.1–30.6.2016	3.8.2016
Delårsrapport 1.1–30.9.2016	2.11.2016

Helsingfors 27.4.2016

OP Andelslag Direktionen

Tilläggsupplysningar;:

Chefsdirektör Reijo Karhinen, tfn 010 252 4500
Ekonomidirektör Harri Luhtala, tfn 010 252 2433
Kommunikationsdirektör Carina Geber-Teir, tfn 010 252 8394

op.fi och pohjola.fi